

Dr. Palágyi Tivadar*

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Andorra

Ma már nem mondható furcsának, hogy egy olyan világban, ahol majdnem mindent el lehet adni, még az államoknak is eszükbe jut, hogy tőkét kovácsoljanak saját nevükből, és védjegyként oltalmat kérjenek rá. Egyre nehezebbnek tűnik azonban egy ilyen védjegy lajstromoztatása, amit az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Intellectual Property Office, EUIPO) által a T 806/19. sz. ügyben tavaly hozott döntés is megerősített.

Andorra kormánya uniós védjegybejelentést nyújtott be a következő megjelölésre vonatkozóan

Andorra

árúk és szolgáltatások széles körének, nevezetesen a „fényképek” (16. áruosztály), „dohány” (34. áruosztály), „pénzügyek, ingatlanügyek” (36. áruosztály), „utazásszervezés” (39. áruosztály), „oktatás; képzés; szórakoztatás; sport és kulturális tevékenységek; könyvkiadás” (41. áruosztály) és „szépségápolás” (44. áruosztály) megjelölésére. Az EUIPO elutasította, a fellebbezési tanács pedig megerősítette az elutasítást, mert olyan védjegyről van szó, amely a megjelölt áruk és szolgáltatások földrajzi eredetének puszta megjelöléséből áll.

A felperes fellebbezést nyújtott be az EU Törvényszékénél (General Court of the EU, GC), többek között azzal érvelve, hogy Andorra állam nem ismert az érintett áruk és szolgáltatások tekintetében, és ezért a fogyasztók a bejelentett védjegyet nem hozhatják összefüggésbe azok földrajzi eredetének megjelölésével.

A GC elutasította a fellebbezést, és megerősítette az ANDORRA védjegy leíró jellegét. A „fényképek” (16. áruosztály) és az „utazásszervezés” (39. áruosztály) tekintetében a GC úgy ítélte meg, hogy a bejelentett védjegy közvetlen utalást jelenthet a fényképek készítésének helyére, és Andorra kiemelkedő turisztikai jellegére tekintettel arra utalhat, hogy az általa megjelölt utazási szolgáltatások ebből a régióból származnak. Ami a 41. és 44. áruosztályba tartozó szolgáltatásokat illeti, az elutasítás indokolt volt, mert Andorra egy sajátos oktatási rendszerről és sajátos szépségápolási kezelésekről ismert.

Érdekes módon a dohánytermékekkel (44. áruosztály) kapcsolatban a GC megállapította, hogy közismert tény Andorra államban a kedvező gazdasági feltételek melletti dohányárúsítás, vagyis Andorra állam és a dohánytermékek között kapcsolat áll fenn. Ez az asszociáció

---

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

alkalmas arra, hogy a fogyasztók a védjegyet az áruk földrajzi eredetére utaló jelzéseként érzékeljék. Azok számára, akik már jártak Andorrában, és tisztában vannak annak gazdag dohánytermesztési múltjával (valójában a turizmus előtt a dohánytermelés volt az ország fő gazdasági pillére), valószínűleg meglepő, hogy ebben az összefüggésben nem említik ezt – bár ez természetesen ugyanarra az eredményre vezetett volna.

A 36. áruosztályba tartozó szolgáltatások esetében a GC hasonló megállapításokat tett, leszögezve, hogy a bejelentett védjegy utalhat a szóban forgó szolgáltatások egyik jellemzőjére, nevezetesen arra, hogy azok olyan kedvező adórendszer hatálya alá tartoznak, mint amilyen Andorra államban létezik.

Ez az ügy azt mutatja, hogy milyen nehéz lehet a földrajzi nevek lajstromozásának megszerzése, különösen a gazdasági tevékenységek széles körét sajátos forgalmazási feltételek mellett nyújtó helyeken. Valóban elmondható még egyszer, hogy a földrajzi árujelzőknek megfelelő védjegyek tekintetében a GC senkinek sem tesz engedményeket.

Ausztrália

A DABUS egy állítólagos mesterséges intelligencia, és a bejelentő Mesterséges Feltaláló Projektje a szabadalmi jog határait tesztelte azzal, hogy több joghatóság alatt is megpróbálta elérni a DABUS-nak a szabadalom feltalálójaként való elismerését, korlátozott sikerrel.

Amint arról e folyóirat 2021. októberi számának 98–99. oldalán beszámoltunk, Ausztrália volt az első olyan joghatóság, ahol a Mesterséges Feltaláló Projekt érdemi sikert aratott: a szövetségi bíróság egy bírása 2021 július 30-i döntésében úgy ítélte meg, hogy nincs akadálya a DABUS feltalálóként való megnevezésének. A szabadalmi hivatal elnöke fellebbezett. Figyelemre méltó, hogy a fellebbezés elbírálására öt bíróból álló testületet hoztak létre, kétfélével többet, mint a legtöbb fellebbezés esetében.

a) A döntés

2022. április 12-én a teljes bíróság egyhangúlag a szabadalmi hivatal elnökének javára döntött, és ezzel hatályon kívül helyezte a korábbi megállapítást. A leghasznosabb az volt, hogy a teljes bíróság alaposan áttekintette a jogosultsággal kapcsolatos korábbi hatósági határozatokat és kommentárokat, amelyek arra az elkerülhetetlen következtetésre jutottak, hogy az ausztrál szabadalmi törvény alkalmazásában:

- „a szabadalom megadására való jogosultság eredete az emberi erőfeszítésekben rejlik, amelyeket egy korlátozott időtartamú monopólium megadásával jutalmaznak”;
- „csak természetes személy lehet feltaláló”;
- „a feltalálót úgy kell azonosítani, hogy csak olyan személy lehessen, akinek a számára engedélyezhető szabadalom” és
- „valami, ami nem rendelkezik jogi személyiséggel, nem eredményezhet átruházást”.

Kommentár

Pazarlásnak tekinthető, ha egy öt bíróból álló testület azért ül össze, hogy egy korábbi döntést egy hiányos jogszabály-(újra)értelmezéssel kapcsolatos kérdésben hatályon kívül helyezzen. Ezért nem volt váratlan, hogy a fellebbviteli bíróság továbbment, és határozottan javasolta a jelenlegi politikai beállítások újragondolását a mesterséges intelligencia fényében. A bíróság kimondta:

„Véleményünk szerint a mesterséges intelligenciával és a találmányokkal összefüggésben számos megfontolandó tétel merül fel. Ezek közé tartozik, hogy a politika szempontjából újra kell-e definiálni a feltaláló személyt, hogy az magában foglalja a mesterséges intelligenciát is. Ha igen, akkor kinek a teljesítményére kell szabadalmat adni? A lehetőségek között szerepel egy vagy több: annak a gépnek a tulajdonosa, amelyen a mesterséges intelligencia szoftvere fut, a szoftver fejlesztője, a forráskód szerzői jogának tulajdonosa, az a személy, aki a mesterséges intelligencia által a kimenete kifejlesztéséhez használt adatokat bevezeti, és kétségtelenül mások is. Ha egy mesterséges intelligencia képes feltalálóként elismertetni magát, akkor a feltalálói tevékenység mércéjét újra kell-e kalibrálni oly módon, hogy azt többé ne az adott területen dolgozó feltételezett, nem feltaláló szakember tudására és gondolatmenetére való hivatkozással ítéljék meg? Ha igen, hogyan? Milyen szerepe lehet továbbra is a hamis sugalmazás vagy megtévesztés miatti visszavonási oknak olyan körülmények között, amikor a feltaláló egy gép?”

Ezekhez hozzátennék: vajon egy mesterséges intelligencia képes-e találmányt létrehozni, vagy pedig olyan eszköz, amelynek segítségével új és hasznos dolgok hozhatók létre anélkül, hogy találmány jönne létre?

E célból fontos megjegyezni, hogy a teljes bíróság döntése egy olyan elfogadott tényállás alapján született, amelyben nem neveztek meg alternatív feltalálót. A teljes bíróság gondosan kiemelte, hogy „dr. Thaler a DABUS forráskódja és a DABUS-t működtető számítógép szerzői jogának tulajdonosa, és hogy ő felel a karbantartási és üzemeltetési költségekért is”, amiből arra lehet következtetni, hogy a feltalálói tevékenység e természetes személynek tulajdonítható. De legalábbis egyelőre ez a megállapítás megválaszolatlan maradt.

Belgium

Az elmúlt években jelentősen megnőtt a *grands crus* (minőségi) borok értékesítési piaca és értéke. Például a bordeaux-i borászatok termékei (pl. Château Petrus, Château Latour, Château Lafite-Rothschild, Château Mouton Rothschild és Château Margaux) a világ legdrágább borai közé tartoznak.

A múkincspiachoz hasonlóan a borokkal való spekuláció is vonzza a hamisítókat, akik remélik, hogy részesülhetnek abból a hatalmas haszonból, amelyet az ilyen borok viszonteladása évente termel. A hamisítók szokásos gyakorlata, hogy megszerzik a jól ismert borok

valódi, üres palackjait és címkéit, és azokat gyengébb minőségű termékkel töltik fel abban a reményben, hogy magas áron tudják eladni a hiszékeny vásárlóknak.

Amellett, hogy ez a gyakorlat félrevezeti a vásárlókat a borok eredetiségével és eredetével kapcsolatban, aláássa az érintett borászatok márkapresztízsét is. Csökkenti a szűkösség érzetét, amelyet az évjáratonként csak korlátozott számú hektolitert előállító márkatulajdosok ügyesen fenntartanak.

Az ilyen hamisított borok nyilvánvalóan problémát jelentenek a bordeaux-i körzetek számára. Azonban nem ez az egyetlen fajta védjegybitorlás, amellyel a neves francia borászatoknak szembe kell nézniük. Néha egyszerűen a tekintélyes márkajelzések hétköznapi tárgyakra történő felhelyezése lehetővé teszi a hamisítók számára, hogy magasabb áron adják el termékeiket. A COVID-19 járvány következtében az arcmaszkok a védjegyekkel való visszaélés új területévé váltak.

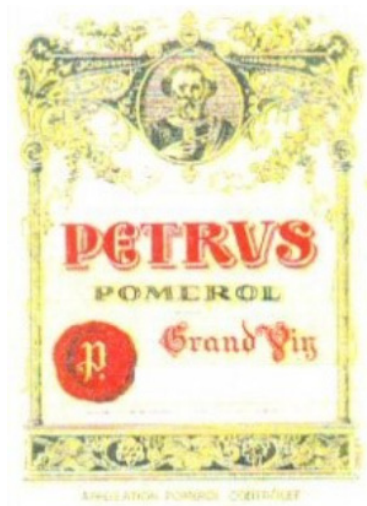
Egy nemrégiben hozott belga bírósági határozat a jól ismert PETRUS védjegy (1. ábra) presztízsének kihasználásával foglalkozik.

1. ábra

a) Dekorációs célú jogellenes borcímkék

2021. január 6-án a Hainaut-i elsőfokú (korrekciós) bíróság Charleroi-i részlege döntést hozott [Petrus kontra X (19C000951)] a PETRUS közismert ábrás védjegy megsértésével kapcsolatban (2. ábra).

2. ábra

b) Tények

Az ügy egy olyan személy elfogására vonatkozott, aki több mint 3000 Château Petrus bor-címkét tartott magánál a charleroi-i Gosselies repülőtéren. Az alperes elismerte, hogy a címkék hamisítványok voltak. Azt is állította, hogy a címkéket feketeribizli-lével érlelte, hogy a megjelenésük megfeleljen az állítólagos évjáratuknak. Nem gondolta azonban, hogy megsérti a Petrus jogait, mivel a címkéket borbárok díszítésére, nem pedig palackokra való felragasztásra szánták.

c) Döntés

A charleroi-i bíróság azt válaszolta, hogy az alperes érvelése téves. Mivel a megsértett ábrás védjegy jó hírű védjegy, annak használata a megjelölt áruktól eltérő áruk (pl. dísztárgyak) tekintetében is tilos. Kérdésesnek azt lehetett tekinteni, hogy az alperes a védjegy jó hírnevét és megkülönböztetőképességét jogosulatlanul kívánta-e kihasználni, mivel a címkéket azzal a céllal szerezte be, hogy az ilyen címkével ellátott dísztárgyakat magas áron értékesítse tovább. A bíróság védjegyhamisítás büntetett állapotba állapította meg.

Ezzel a döntéssel a charleroi-i bíróság megerősítette, hogy a védjegyhamisítás károsítja az érintett védjegy presztízsét és jó hírnevét. Ebben az esetben a hamisított tárgyakat nem adták el, így a Petrusnak nem keletkezett anyagi kára. Az ügy azonban erkölcsi kárt okozhatott.

Az ügy egyik érdekes pontja a kártérítés kiszámítása volt. A charleroi-i bíróság úgy ítélte meg, hogy minden egyes hamisított címke tovább sértette a PETRUS védjegy kizárólagos és ritka jellegét. Ezért az erkölcsi kárért a bíróság jogsértő termékeként 10 eurós átalányösszegű kártérítést ítelt meg.

Egy védjegy hírnevének megalapozása hosszú és költséges folyamat. Ha egy védjegy eléri ezt a státuszt, mint a bordeaux-i boraszatok esetében, a tulajdonosa szélesebb körű oltalomra tarthat igényt, amely kiterjed a védjegylajstromban nem szereplő árukra és szolgáltatásokra is. Bár egy ilyen védjegy tulajdonosa szélesebb körű oltalmat kap, az ilyen elismerés hátránya, hogy az ilyen védjegyek nagyobb valószínűséggel válnak a gátlástalan jogsértők által elkövetett élősködés és jogosulatlan használat célpontjává.

Egyesült Királyság

Az Egyesült Királyság Szellemi Tulajdoni Hivatala (United Kingdom Intellectual Property Office, UKIPO) elutasította az *Inver House Distillers* (Inver) által benyújtott, egy versenytárs védjegyének törlésére irányuló kérelmet.

a) Háttér

A szóban forgó védjegy a *Destileras M.G., S.L.* és az *Importaciones y Exportaciones Varma, S.A.* (a jogosultak) tulajdonában van, és egy megkülönböztető alakú palack 2D-s képéből áll, amelyen a MASTER'S logó és egy oroszlán látható. A határozatot azon az alapon hozták, hogy a jogosultak sikeresen bizonyították védjegyük tényleges használatát az Egyesült Királyságban.

A 2012-ben benyújtott nemzetközi bejelentést és az Unió 2013-as megjelölését követően a jogosultak 2014 júliusában a 33. áruosztályba tartozó ginre vonatkozóan uniós védjegyet szereztek a MASTER'S védjegyre. A brexit átmeneti időszakának 2020. december 31-i lejártát követően az UKIPO önműködően létrehozta az eredeti nemzetközi bejelentés bejelentési napját, átvéve a hasonló brit védjegyet (a vitatott védjegy). 2021 márciusában az *Inver* a védjegyekről szóló 1994. évi törvény 46. szakasza alapján a használat hiányára hivatkozva kérte a vitatott védjegy törlését.

A védjegy törvény 46. szakasza (1) bekezdésének *a)* pontja értelmében az öt évnél hosszabb ideje lajstromozott védjegyek megszűnésnek vannak kitéve, ha azokat az Egyesült Királyságban a lajstromozást követő öt éven belül vagy bármely más folyamatos öt éves időszak alatt nem használták ténylegesen. Az *Inver* a használat állítólagos elmulasztásának két időszakára hivatkozott: 2014 júliusától 2019 júliusáig, illetve 2016 márciusától 2021 márciusáig.

b) Az Inver beadványai

Az Inver a törlés alátámasztására többféle érvet terjesztett elő.

(i) Ábrás vagy alaki védjegy

Először is az Inver előadta, hogy a vitatott védjegyet ábrás védjegyként, nem pedig alaki védjegyként kell kezelni, mivel ellenkező esetben a védjegy az uniós lajstromozásénál tágabb hatályú lenne. Az UKIPO ezt elfogadta, arra hivatkozva, hogy az eredeti nemzetközi bejelentés ábrás védjegyre vonatkozott.

(ii) Megkülönböztetőképesség

Másodszor az Inver előadta, hogy a jogosultak által benyújtott egyes bizonyítékok nem támasztják alá a vitatott védjegy tényleges használatát, mert a lajstromozott és a használt védjegy között bizonyos eltérések vannak.

A védjegytvény 46. szakaszának (2) bekezdése szerint a védjegyhasználat magában foglalja „a védjegy használatát olyan formában, amely olyan elemekben különbözik, amelyek nem változtatják meg a védjegy megkülönböztetőképességét abban a formában, amelyben lajstromozták”. Az UKIPO a jogosultak bizonyítékainak vizsgálata során megállapította, hogy azok valóban kisebb eltéréseket mutatnak. Ugyanakkor azt is megállapította, hogy a vitatott védjegy megkülönböztetőképessége a szeszes italok vonatkozásában a MASTER’S szóban, az oroszlanos ábrázolásban és az üveg egyedi alakjában rejlik. E megkülönböztető elemek elrendezésének kisebb eltérései a védjegyjogosult termékein elfogadhatók voltak, és az olyan szavak, mint a „London Dry Gin” és a „Tridistilled Gin” elhagyása elhanyagolható volt, minthogy ezek csupán leíró jellegűek voltak a védjegyjogosult áruira nézve.

c) Az UKIPO határozata

Az UKIPO számos hiányosságot talált a jogosultak által benyújtott reklám- és marketingbizonylatokban. Az értékesítési bizonyítékokat (amelyek mindössze 17 számlát tartalmaztak) „messze nem találták meggyőzőnek”, különösen az Egyesült Királyság virágzó ginpiacának összefüggésében.

Ennek ellenére az UKIPO megjegyezte, hogy a tényleges használat a bizonyítékok átfogó értékelését igényli, és arra a következtetésre jutott, hogy „az érintett időszakokban egy kizárólagos kiskereskedő számára értékesítés történt következetesen és ismétlődően”, és hogy „a jogosultak megkísérelték védjegyük alapján piac megteremtését és fenntartását áruik számára”. Az UKIPO ezért meggyőződött arról, hogy a vitatott védjegyet ténylegesen használták az Egyesült Királyságban, és az Inver törlés iránti kérelmét elutasította.

d) Tanulságok

A határozat megnyugvást jelent a védjegytulajdonosok számára, mert azt mutatja, hogy egy védjegy használatának nem kell mennyiségileg jelentősnek lennie ahhoz, hogy valódi legyen. Szintén a védjegytulajdonosok megkönnyebbülésére talán még meglepőbb az a megállapítás, hogy a használt és a lajstromozott logók közötti kisebb eltérések, még akkor

is, ha ezek a megkülönböztető elemek elrendezését érintik, nem feltétlenül végzetesek, és figyelembe vehetők a tényleges használat meghatározásakor.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az Intellectual Asset Management (IAM) 2021 végén végzett összehasonlító felméréseben a felhasználók ismét az Európai Szabadalmi Hivatalt (ESZH) választották a világ öt legnagyobb szabadalmi hivatala (IP5) közül az első helyre a szabadalmak és szolgáltatások minősége tekintetében. A 2022. évi felmérést szeptemberben és októberben végezték több száz, szellemi tulajdon-jogokkal foglalkozó szakember körében. A résztvevőket az ESZH-ről, a Japán Szabadalmi Hivatalról, a Koreai Szellemi Tulajdon Hivataláról, az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivataláról és a Kínai Nemzeti Szellemi Tulajdoni Adminisztrációról kérdezték. Az ESZH a felmérés 2010-es kezdete óta mindkét kategóriában az első helyen áll.

A válaszadók több mint egynegyede (26%) „kiválónak” minősítette az ESZH által engedélyezett szabadalmak minőségét, ami a tavalyi 23%-hoz képest is javulást jelent, és jóval a többi IP5 hivatal által kapott minősítés előtt helyezkedik el. A válaszadók között nagy volt az egyetértés abban is, hogy az ESZH a minőséget továbbra is magas szinten tartja. Összeségében a válaszadók több mint 87%-a „jónak”, „nagyon jónak” vagy „kiválónak” minősítette az ESZH szolgáltatásait, amivel ismét jóval megelőzte a többi IP5-hivatalt.

Továbbá az „IAM azt is megállapította, hogy az ESZH számára továbbra is a minőség a legfontosabb”. Az ESZH az egyetlen olyan hivatal, ahol a megadott szabadalom minősége a bejelentések benyújtásának legfőbb indítéka lehet. Az összes többi országban a helyi piac kereskedelmi jelentősége a legfontosabb. Az egyik válaszadót idézzük: „Az ESZH előnyben van a jobb kutatás, a magas színvonalú vizsgálat és az egyértelműséget kikényszerítő szabályok miatt”.

B) Az alább vizsgált ügyben a bejelentő fellebbezett a vizsgálati osztály azon határozata ellen, amely elutasította a 12 810 245.6 sz. európai szabadalmi bejelentést azzal az indoklással, hogy nem elégedett a bejelentő által a leírásban annak érdekében végzett módosítással, hogy azt összhangba hozza az engedélyezett igénypontokkal. A fellebbezési tanács megvizsgálta, hogy milyen jogalapon követelhető meg a bejelentőtől a leírás módosítása az igénypontokkal való összhang érdekében, és arra a következtetésre jutott, hogy ilyen jogalap nincs. Ezért az ügyet a szabadalom engedélyezésének elrendelésével 2021. december 16-án visszautalta a vizsgálati osztálynak (T 1989/18 sz. döntés).

a) Az ügy háttere

A vizsgálati osztály elutasító döntését azzal indokolta, hogy a leírás módosításai állítólag nem felelnek meg az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 84. cikkében foglaltaknak,

különösen amiatt, hogy a találmány tárgyát szélesebb körben leíró részeket tartalmazott, mint az egyik engedélyezett expressziós vektor (ami egy mesterséges nukleinsav-konstrukció, amely ebben az esetben egy antitest előállítására szolgál).

b) A találmány egyik megvalósítása

A vizsgálat során a bejelentő úgy reagált a határozatra, hogy az engedélyezett igénypontok és a leírás közötti ellentmondásokat az ESZH irányelvei F-IV. részének 4.3. pontjában foglaltak szerint úgy szüntette meg, hogy a „a találmány egyik megvalósításában” kifejezést illesztette be az expressziós vektort leíró szakasz elé. A vizsgálati osztály úgy vélte, hogy ez és hasonló módosítások az ESZE 69. cikkének (1) bekezdése figyelembevételével értelmezve nem teszik egyértelművé az engedélyezett igénypontok által meghatározott oltalmi kört, ezért elutasította a szabadalmat.

A bejelentő fellebbezett, kifejezetten rámutatva arra, hogy „az ESZE nem írja elő, hogy a leírás ... azon részeit, amelyekre az ... engedélyezni kívánt ... igénypontok ... már nem terjednek ki, 'nem kapcsolódó közlésként' kell megjelölni, vagy akár törölni kell, amikor a leírást az említett igénypontokhoz igazítják”.

c) Egyértelmű igénypontok és alátámasztott leírás

Következésképpen a fellebbezési tanács elemezte az ESZE kevésbé eltérő rendelkezéseit, amelyeken a leírás módosításának követelménye alapulhatott volna. Először is arra a következtetésre jutott, hogy az ESZE 84. cikkének 2. mondata [„Az (igénypontoknak) világosnak és tömörnek kell lenniük, és a leírásnak alá kell támasztania őket”] csak magukra az igénypontokra vonatkozik, a leírásra nem. Ez a mondat tehát csupán azt határozza meg, hogy az igénypontoknak önmagukban világosnak, tömörnek és a leírással alátámasztottnak kell lenniük. Fontos, hogy megállapította: „Különösen, ha az igénypontok önmagukban világosak és a leírás által alátámasztottak, akkor azok egyértelműségét nem befolyásolja, ha a leírás olyan tárgyat tartalmaz, amelyet nem igényelnek.”

Ezután a fellebbezési tanács hivatkozott az ESZE 69. cikkére, és arra a következtetésre jutott, hogy az „nem fontos, mivel csak az oltalom terjedelmével foglalkozik, és nem az egyezmény azon követelményével, amelynek meg kell felelnie a bejelentésnek vagy a szabadalomnak. ... Az egyértelműséget nem befolyásolja, ha a leírás nem igényelt tárgyat tartalmaz.”

d) A fellebbezési tanács az igénypontokról

A fellebbezési tanács megvizsgálta az ESZE 42. szabálya (1) bekezdésének c) pontját is, amely meghatározza, hogy a „leírásnak ... az igényelt találmányt ... műszaki probléma ... és megoldás formájában kell ismertetnie”. Arra a következtetésre jutott, hogy ez csupán „azt kívánja, hogy a leírás ismertesse, a találmány hogyan értelmezhető egy műszaki probléma megoldásaként”, és „nem látják, a fent említett rendelkezés hogyan lehet jogalapja annak, hogy a bejelentőtől főszabályként megköveteljék a leírás összhangba hozását az engedé-

lyezni szándékozott igénypontokkal”, és „a leírásból távolítsa el azokat a részeket, amelyek olyan megvalósításokat tárnak fel, amelyeket nem igényelnek”. A tanács ezt követően megállapította, hogy az elutasított bejelentés tartalmazott az ESZE 42. szabály (1) bekezdésének c) pontja szerinti követelményeknek megfelelő szövegrészeket, és megállapította, hogy ennek hiánya sem képezhetne volna a bejelentés elsőfokú elutasításának alapját.

A leírás hozzáigazítását kívánó jogalap megtalálásának utolsó lehetőségeként a fellebbezési tanács a 48. szabály (1) bekezdésének c) pontját vizsgálta, amely szerint „az EP-bejelentés nem tartalmazhat ... olyan nyilatkozatot vagy más dolgot, amely az adott körülmények között nyilvánvalóan lényegtelen vagy szükségtelen”. A tanács először is megjegyezte, hogy ez a szabály szabadalmi bejelentésekre, nem pedig megadott szabadalmakra vonatkozik. Ezután megjegyezte, hogy „az ESZE 48. szabálya teljes mértékben hallgat a jogkövetkezményről”, következésképpen nem úgy kell felfogni, mintha az lenne a célja, hogy olyan súlyos szankciót szabjon ki, mint az elutasítás, amennyiben a szabályt esetleg nem tartják be, ami ebben a konkrét esetben egyáltalán nem volt egyértelmű, különösen annak fényében, hogy a fellebbezési tanács nem talált semmilyen útmutatást a jogszabályban arra vonatkozóan, hogy mi minősülhet „nyilvánvalóan lényegtelennek vagy szükségtelennek”.

e) A fellebbezési tanács döntése

A tanács a következő megállapítással zárta elemzését: „Nem látjuk, hogy az ESZE fent említett rendelkezései vagy bármely más rendelkezése hogyan vezethetnének ahhoz a követelményhez, hogy a leírásban ... szereplő ... megvalósítások, amelyek általánosabb jellegűek, mint egy adott független igénypont tárgya, kötelesek egy olyan igénypont lehetséges tárgyát képezni, amely ettől a független igényponttól függ”. Ezért a fellebbezési tanács az ügyet a szabadalom megadására vonatkozó rendelkezéssel visszautalta a vizsgálati osztálynak.

C) Az ESZH Vizsgálati Osztálya az EP2719395 számmal publikált bejelentést többek között az egyértelműség hiánya miatt utasította el. A bejelentés 1. igénypontja alapvetően olyan készítményre irányult, amely egy „adszorpciós részen” keresztül egy „oldhatatlan fémsóhoz” adszorbeált, Toll-féle receptor (TLR) agonistát tartalmaz.

A bejelentő fellebbezett az elutasítás ellen, és ellenérveket nyújtott be a vizsgálati osztály indokolásával szemben, amely az egyértelműség hiányát kifogásolta. A fellebbezési tanács sem találta egyértelműnek az igénypontokat, de más okokból. A kérelmező nem nyújtott be választ a fellebbezési tanács konkrét egyértelműségi kifogásaira, ezért a fellebbezési tanács a fellebbezést a várakozásnak megfelelően elutasította. Annak ellenére, hogy a válaszadás mellőzésének előre látható volt az eredménye, a tanács egyértelműséggel kapcsolatos álláspontja érdekes marad, és általános tanításként szolgálhat minden EP-bejelentő számára.

A vizsgálati osztály csak a főigénypontban szereplő kifejezéseket kifogásolta. Különösen a „TLR-agonista” kifejezést ellenezte, mert az olyan funkcionális meghatározás, amely szerkezetileg nem rokon vegyületek sokaságát öleli fel, amelyek a Toll-féle receptorcsalád

különböző tagjaira specifikusak, és potenciálisan olyan, még nem létező vegyületeket is felölelnek, amelyekről csak a jövőben fogják megállapítani, hogy TLR-agonista funkcióval rendelkeznek. Erre tekintettel a vizsgálati osztály kifogásolta az „adszorpció rész” kifejezést is egyértelműség hiánya miatt, mert különböző, egymással össze nem függő szerkezeteket foglal magában.

A fentiekkel ellentétben a fellebbezési tanács konzervatívabb megközelítést alkalmazott, és nem csak az 1. főigénypontban, hanem a 2–5. függő igénypontokban is az egyértelműség hiányát állapította meg. A főigénypontban érdekes módon kifogásolta az „oldhatatlan fémsó” kifejezést, megjegyezve, hogy az 1. igénypont nem határoz meg egy oldhatósági küszöbértéket, amelynek alapján egy adott só „oldhatatlannak” minősíthető, és azt sem adja meg, hogy az oldhatatlanságot milyen feltételek mellett kell értékelni, beleértve például a pH-tartományt stb. is. Megjegyzendő, hogy az elutasított bejelentés eredeti leírása nem tartalmazta a fogalom megfelelő meghatározását vagy hasonló információt a probléma esetleges orvoslására.

Ezután a 2. igényponttal kapcsolatban, amely előírja, hogy „a készítményben levő összes TLR-agonista legalább 80%-a adszorbeálódik az oldhatatlan fémsóhoz”, a fellebbezési tanács megjegyezte, hogy az említett állítás nem határozza meg, hogy a százalékos arányok tömeg%-ban vagy mol%-ban értendők-e, még akkor is, ha a benyújtott leírás egyáltalán nem említette a molaritást, és ebben a konkrét összefüggésben mindig a „tömeg szerinti” százaléktételekre vonatkozott.

Továbbá a 3. és a 4. igénypontot kifogásolták, mert az elérendő eredményként vannak megfogalmazva, és hiányoznak az említett eredmények elérésére vonatkozó részletek, mint például a TLR-agonista jelenlétének biztosítása az injekció beadásának helyén egy meghatározott időtartam után, vagy alacsonyabb csúcscsérum-koncentráció elérése a nem adszorbeált TLR-agonistához képest.

Végül az 5. igénypontban a fellebbezési tanács kifogásolta a gyanútlanok látszó „az 1. igénypont szerint” kifejezést, amelyet az előtte levő vessző szerencsétlen elhelyezése miatt nem tekintett egyértelműnek a tekintetben, hogy az 1. igénypont melyik kifejezésére vonatkozik.

A fenti észrevételek mindegyike mutatja, hogy fellebbezés megindítása előtt fontos átgondolni és esetleg finomhangolni az igénypontok megfogalmazását, különösen akkor, ha az elsőfokú vizsgálat során egyértelműségi kifogásokat emeltek.

D) Az Európai Szabadalmi Szervezet tagállamai megszavazták *António Campinos* elnök újabb öt éves, 2023. július 1-jén kezdődő megbízatását. A döntést a szervezet igazgatótanácsának 2022. június 29-én Münchenben tartott ülésén hozták meg.

A portugál állampolgárságú António Campinost 2018. július 1-jén nevezték ki az ESZH elnökévé. Vezetése alatt az ESZH 2019-ben elindította 2023-as stratégiai tervét, amely a

fenntarthatóságra, valamint a felhasználók és a nyilvánosság számára nyújtott legmagasabb színvonalú szolgáltatások nyújtására összpontosít.

Hivatali idejének megkezdése után Campinos elnök széles körű digitális átalakuláson vezette át az ESZH-t, amelynek keretében a személyzet már 2020 márciusában gyorsan átállt az általános távmunkára. Az új online munkafolyamatok és eszközök által kiváltott hatékonyságnövekedésen túl a digitális átalakulás a felhasználók számára is jelentős előnyökkel jár. A videokonferencia általános alkalmazása a szabadalmi ügyek szóbeli tárgyalásain például a világválság idején is lehetővé tette a szabadalmi bejelentők számára az ügyintézés.

A felhasználókkal folytatott konzultáció fokozásával az ESZH az elmúlt években megkészenítette erőfeszítéseit termékei és szolgáltatásai minőségének fenntartása és javítása érdekében, miközben a fenntarthatóságot mélyebben beépítette működésének minden részletébe.

Újbóli kinevezése alkalmából Campinos elnök a következőket mondta: „Megtiszteltetés volt a szolgálat az első ciklusban, és megtisztelő számomra ez a második megbízatás is. Alig várom, hogy együtt dolgozhassak valamennyi kollégámmal és érdekelt féllel, akik nagyban hozzájárultak eddigi eredményeinkhez, és döntő szerepet játszanak abban, hogy olyan globális szabadalmi rendszert építhessünk ki, amely megfelel az innovációs közösség igényeinek”.

Az igazgatótanács ülésén bemutatták az ESZH 2021. évi felülvizsgálatának eredményét is. A tagállamok teljes mértékben támogatták a hivatal által a 2023-as stratégiai terv öt céljának megvalósítása terén elért komoly eredményeket.

E) Az ESZH-hoz 2021-ben 188 600 szabadalmi bejelentés érkezett, ami az eddigi legmagasabb szám. Az ESZH által 2022. áprilisban közzétett adatok azt mutatják, hogy a 2020-as enyhe visszaesés (-0,6%) után tavaly jelentősen megugrott a szabadalmi bejelentések száma, amely a vállalatok kutatás-fejlesztési beruházásainak korai mutatója. A legerősebb növekedést a digitális kommunikáció és a számítástechnika mutatta.

„A szabadalmak iránti tavalyi erős kereslet azt mutatja, hogy az innováció továbbra is erőteljes maradt. Ez rávilágít az európai és a világ innovátorainak kreativitására és rugalmasságára” – mondta António Campinos, az ESZH elnöke.

A szabadalmi bejelentések száma a 2017. évi 166 594-ről 2018-ban 174 481-re és 2019-ben 181 532-re nőtt, majd 2020-ban 180 417-re csökkent. Így a 2021. évi 188 600-as szám 4,5%-os növekedésnek felel meg.

A digitális kommunikáció (+9,4%-os növekedés 2020-hoz képest) mint a legtöbb európai szabadalmi bejelentést tartalmazó terület 2021-ben kismértékben megelőzte az orvostechnológiát (+8,0%). A számítástechnika volt a harmadik legerősebb terület, az első tíz között a legnagyobb növekedéssel (+9,7%). A kapcsolódó területek közül az audiovizuális technológia (+24%) és a félvezetők (+21%) kisebb alapról indulva példátlan növekedést mutattak. A digitális technológiákra vonatkozó szabadalmi bejelentések nagymértékű növekedése a digitális átalakulást mutatja, például az intelligens városi mobilitás területén.

A gyógyszeripar (+6,9%) és a biotechnológia (+6,6%) szabadalmi tevékenysége szintén tovább növekedett, ami az oltóanyagokkal és az egészségügy más területeivel kapcsolatos magas szintű innovációt támasztja alá.

A 2021. évi bejelentések első öt származási országa közül ismét az USA volt az első 44 533 bejelentéssel, az összes bejelentés 25%-át adva, ezt Németország követte 25 969 bejelentéssel (14%), majd rendre Japán 21 661 (11%), Kína 16 685 (9%) és Franciaország 10 537 bejelentéssel (6%) következett. A szabadalmi bejelentések erősen koncentrálnak néhány országra: 2021-ben az európai szabadalmi bejelentések 64%-át öt ország (Német Szövetségi Köztársaság, Franciaország, Svájc, Hollandia, Egyesült Királyság) adta. Magyarország 118 bejelentéssel a 39. helyezést érte el.

Az ESZH-nál 2021-ben a szabadalmi bejelentések növekedését elsősorban a Kínából (+24% 2020-hoz képest) és az USA-ból (+5,2%) érkező bejelentések okozták. Különösen a kínai vállalatok által benyújtott szabadalmi bejelentések száma emelkedett meredeken, az elmúlt évtizedben több mint négyszeresére. A Dél-Koreából érkező bejelentések száma szintén emelkedett 2021-ben (+3,4%), míg Japánban enyhe visszaesés volt tapasztalható (-1,2%). Az ESZH 38 európai tagállamból érkező szabadalmi bejelentések száma nőtt tavaly (+2,8%), de relatív értelemben az Európából érkező bejelentések aránya tovább csökkent: a 2013-as 50%-ról 2021-re 44%-ra esett vissza, mivel egyre több Európán kívüli, különösen ázsiai szereplő igyekszik találmányait az európai piacon ortalom alá helyezni.

Európa első számú bejelentő országai, Németország (+0,3%) és Franciaország (-0,7%) lényegében stabilak maradtak, míg az Egyesült Királyságból érkező bejelentések további enyhe csökkenést (-1,2%) mutattak. A legtöbb európai ország bejelentési aktivitása 2021-ben ismét növekedésnek indult: jelentősen nőttek a szabadalmi bejelentések Svédországból (+12,0%), Finnországból (+11,2%), Dániából (+9,2%), Spanyolországból (+8,9%), Olaszországból (+6,5%), Svájcban (+3,9%), Belgiumból (+3,3%) és Hollandiából (+3,1%). Komoly növekedés volt tapasztalható az 1000 bejelentés alatti egyes országokban is, mint például Törökországban (+21%), Portugáliában (+13,9%) és Lengyelországban (+12,8%). Az egy főre jutó szabadalmi bejelentések tekintetében Svájc, Svédország, Dánia, Hollandia és Finnország ismét az országok rangsorának élén állt.

Az ESZH-nál 2021-ben (akárcsak 2019-ben) a Huawei volt a vezető szabadalmi bejelentő vállalat 3544 bejelentéssel, őt követte a 2020-as listavezető Samsung 3435 és az LG 2422 bejelentéssel. Az Ericsson és a Siemens egyaránt egy hellyel lépett előre a negyedik, illetve az ötödik helyre 1884, illetve 1720 bejelentéssel. Az első tizben négy európai, két dél-koreai, két amerikai, valamint egy-egy kínai és japán vállalat található.

Az ESZH bejelentőinek jelentős hányada kisebb szervezet: tavaly minden ötödik, Európából származó, az ESZH-nál benyújtott szabadalmi bejelentés egyéni feltalálótól vagy közép- (250 alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztató) és kisvállalkozástól származott, további 5% pedig egyetemektől és állami kutatószervezetektől érkezett.

F) 2022. márciusban lezárult a 2022-es európai minősítő vizsga (European Qualifying Examination, EQE), miután a március 8-tól március 18-ig tartó vizsgaidőszak véget ért. A sikeres EQE-jelöltek kérhetik felvételüket a hivatásos képviselők jegyzékébe, és ezt követően képviselhetik ügyfeleiket az ESZH előtt. Az EQE-t az európai szabadalmi rendszer és a szabadalmi ügyvivői szakma minőségbiztosítási pecsétjének tekintik.

A világ egyik legigényesebb és legrangosabb szakmai vizsgájának megszervezése a világvárvány ellenére is lehetséges volt az új, digitális EQE-nek köszönhetően. A jelöltek 2021 óta a vizsgát az általuk választott helyen, számítógépen, elektronikus dokumentumok segítségével tehetik le.

2022-ben 2800 jelölt iratkozott be az öt EQE-vizsgafeladat egyikére vagy többre, amelyek együttesen 24 órát vettek igénybe. Összesen 130 vizsgaoldal állt rendelkezésre az ESZH három hivatalos nyelvén, és a vizsgáztatásnak három szintje volt. A felügyelői csapat 60 tagja, akik közül sokan az epi önkéntes jelentkezői voltak, technikai segítséget és tanácsadást nyújtottak a vizsga előtt, alatt és után.

A 2022-es év jelöltjei olyan új fejlesztésekben részesültek, mint a dolgozatok képernyőn jegyzetekkel való ellátásának lehetősége, az integrált megbeszéléstámogatási funkció, valamint a dolgozatok kibővített ütemezése (a 2021-es EQE jelöltjei kérésének megfelelően). Az epi-önkéntesekből álló csoport által készített vizsgaszimulációk, az egyéni támogatás és a szerkesztési útmutatás bevezetése 2021-ben és 2022-ben szintén segítette a jelölteket a vizsgára való felkészülésben.

G) A 2022. május 23-mal kezdődő hét egy kisebb mérföldkő volt az európai szabadalmak világában. Az ESZH közzétette ugyanis az EP4000000A1 számú – négymilliomodik – szabadalmi publikációját.

Bár ilyen kerek szabadalmi publikációs szám nem gyakran fordul elő (a hárommilliomodik szabadalmi publikáció, az EP3000000A1 még 2016-ban jelent meg), ami igazán felkeltheti az érdeklődést, az a publikáció tárgya. Ezt a mérföldkövet ugyanis egy mesterséges intelligencia (MI, artificial intelligence, AI) alapú alkalmazásra irányuló szabadalmi bejelentés testesíti meg.

Az EP4000000A1 sz. bejelentés – a francia *L'Oréal* kozmetikai vállalat által benyújtott kérelem – egy gépi tanulási modell használatára vonatkozik, amely egy képen látható arc bőrszínének a fényviszonyoktól független megbecsülésére szolgál.

Ez csak egy újabb lenyűgöző példa a mesterséges intelligencia egyre nagyobb mértékű elterjedésére. A mesterséges intelligencia ma már életünk számos területét áthatja, és alkalmazásai kiterjednek többek között a számítógépes látásra, a természetes nyelvfeldolgozásra, a beszédfeldolgozásra, az irányítási módszerekre és a robotikára. Ha valaki akár az interneten szörföl, akár online vásárol vagy bankol, akár virtuális asszisztensével beszélget, minden valószínűség szerint mesterséges intelligencia is szerepet játszik benne.

Az EP3000000A1 idején még csak mintegy 300 bejelentés vonatkozott a számítógépes látásra a mesterséges intelligencia területén. Ez 2021-re több mint 1900 publikációra emelkedett, ami igen figyelemre méltó növekedés.

Tehát lehet, hogy több mint pusztán véletlen, hogy az EP4000000A1 egy MI-alapú szabadalmi bejelentés.

És elgondolkodtató, hogy vajon mi lesz az EP5000000A1 tárgya?

H) Az ESZH és az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EITI) egyetértési megállapodást írt alá, amely általános keretet biztosít a két szervezet közötti együttműködési tevékenységeknek. Az ESZH elnöke, *António Campinos* és az EITI igazgatója, *Martin Kern* által aláírt megállapodás a két szervezet egymást kiegészítő szerepére támaszkodik a társadalmi kihívásokat kezelő innováció és a modern szellemi tulajdon (Intellectual Property, IP) kultúrájának előmozdításában Európában.

Az aláírók hangsúlyozták, hogy a fenntartható növekedés megteremtése érdekében támogatni kell az európai innovációs ökoszisztémákat, többek között az ESZH szabadalmi információs központjainak európai szintű hálózata (PATLIB) és az EITI tudás- és innovációs közösségei közötti együttműködés előmozdításával. Ezek a közösségek Európa-szerte helyi szervezetekkel működnek együtt innovációs központokként, amelyek a nagyobb EITI-közösséget alkotják. A rendszer az EITI munkájának egyik központi pillére, amelyet az Európai Unió 2008-ban hozott létre Európa innovációs képességének megerősítése érdekében.

„Az EITI-vel való partnerségünk segít abban, hogy még hatékonyabban megosszuk a tudást, és a legjobb szakértelemmel támogassuk az innovátorokat, a kezdő vállalkozásokat, a kkv-kat és általában a vállalkozásokat Európa-szerte. Ezzel egyidejűleg fokozni fogjuk az európai szabadalmi rendszer hatását, javítva a szabadalmi információhoz való hozzáférést, és növelve a szabadalmi tudás erejének tudatosítását” – mondta António Campinos.

„Az EITI-ben támogatjuk az innovációt, hogy napjaink nagy globális kihívásaira – az egészségügytől az éghajlatváltozásig – választ adhassunk. Örömmel dolgozunk együtt az ESZH-val, hogy annak szakértelmét felajánljuk innovátorainknak, segítve őket abban, hogy megvédjék és hasznosítsák a szellemi tulajdont, amely akkor keletkezik, amikor ötleteiket az európai polgárok számára termékekké és szolgáltatásokká alakítják. Különösen a kkv-k és az induló vállalkozások gyakran nem rendelkeznek elegendő kapacitással és tudással ahhoz, hogy ezt maguk is megtehesék. Az EITI és az ESZH közötti együttműködéstől azt várjuk, hogy egyre több innováción alapozódjon meg olyan üzleti modelleken, amelyek képesek fenntartani magukat és nagyobb hatást gyakorolni” – mondta Martin Kern.

A megállapodás meghatározza, hogy milyen együttműködési tevékenységeket kell továbbfejleszteni a következő éves munkatervekben. Az együttműködés alábbi négy fő területét határozták meg: vállalkozástámogatási tevékenységek, technológiai trendek és gazdasági tanulmányok, oktatás és képzés, valamint tudatosság-növelés és hírverés.

A megállapodás értelmében a két szervezet megosztja egymással a személyzetük folyamatos képzése szempontjából fontos ismereteket és szakértelmet, valamint további közös erőfeszítéseket tesz a legújabb gazdasági tanulmányok terjesztése és népszerűsítése terén.

Az Európai Unió Bizottsága (European Commission, EC)

Az alábbiakban az Európai Unió Bizottságának az SPC-kre vonatkozó javaslatát ismertetjük.

a) Az ügy háttere

A kiegészítő oltalmi tanúsítványok (Supplementary Protection Certificates, SPC-k) olyan kiegészítő jogok, amelyek a forgalomba hozatali engedélyezési eljárás alá vont gyógyszerek vagy növényvédő szerek szabadalmi oltalmát legfeljebb további öt évvel meghosszabbítják. A jelenlegi rendszer szerint az SPC iránti kérelmeket minden egyes uniós tagállamhoz külön-külön kell benyújtani. Továbbá, bár az SPC megszerzésének mindössze négy törvényes anyagi jogi követelménye van [lásd a 469/2009/EK rendelet 3. cikkét és az 1610/96 sz EK rendelet 3. cikkének (1) bekezdését], e követelmények értelmezése a nemzeti szabadalmi hivatalok között esetenként eltér, még az Európai Unió Bírósága (EUB, Court of Justice of the EU, CJEU) által hozott számos olyan előzetes döntéshozatali eljárás ellenére is, amelyek megpróbálnak nagyobb egyértelműséget teremteni. Ezért nem ritka, hogy a nemzeti szabadalmi hivatalok eltérő következtetésekre jutnak ugyanazon szabadalom oltalmitanúsítvány-családjá tekintetében, ami az EU-ban hiányos oltalomhoz vezet.

b) Szabadalmak és SPC-k

Az SPC-k a szabadalmi oltalom szerves részét képezik, különösen a gyógyszeripari termékek esetében. A szabadalom egy találmányt véd, és legfeljebb 20 évre megadja a jogot arra, hogy a szabadalom jogosultjának beleegyezése nélkül másokat kizárjanak a szabadalmazott találmány hasznosításából. Az SPC egy olyan kiegészítő jog, amely legfeljebb öt és fél évre terjeszti ki a szabadalmi oltalmat bizonyos gyógyszerekre és növényvédő szerekre. Az SPC célja, hogy kompenzálja a szabadalom jogosultját azért az idővesztéséért, amely a termékre vonatkozó szabadalom megadása és a termék forgalomba hozatali engedélyének megszerzése között keletkezett, ami lehetővé tette a szabadalom kereskedelmi hasznosítását. A kiegészítő oltalmi tanúsítványokat jelenleg nemzeti alapon adják ki.

c) Az Európai Bizottság javaslata

Az egységes szabadalmi rendszer (unified patent, UP) és az Egységes Szabadalmi Bíróság (Unified Patent Court, UPC) rendszerének várhatóan 2022 végén/2023 elején történő bevezetésével az Európai Unió Bizottsága most bejelentette, hogy új jogszabályjavaslatot kíván előterjeszteni az EU-ban az SPC-t megadására vonatkozó egységes eljárásról. E bejelentés

szerint a kezdeményezés egy „egyedüli (unitary) SPC-t és/vagy egyetlen (single) eljárással nemzeti (national) SPC-k kötegét engedélyező eljárás bevezetésére irányul”.

A javaslat megállapítja, hogy a kiegészítő oltalmi tanúsítványok megadása, kezelése és érvényesítése terén az uniós országok között fennálló különbségekből adódó hatékonysági hiányosságok korlátozott és széttagolt jogi kereteit kezelni kell. A javaslat négy kulcsfontosságú kérdést határoz meg.

1. Az uniós országok eltérő eredményei az engedélyezési eljárásokban.
2. Az egységes SPC-oltalom hiánya a jövőbeli egységes szabadalomhoz.
3. Az SPC-vel kapcsolatos információk nem optimális átláthatósága.
4. Magas költségek és adminisztratív terhek az SPC-felhasználók számára.

Az EC rendeletjavaslata az SPC-k hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá tételére tesz kísérletet. Az EC azzal érvel, hogy ez végső soron az egészségügyi ágazat javát szolgálja, és a javaslatban négy konkrét szakpolitikai célt jelöl meg.

1. A jobbiztonság növelése az SPC-k megadására vonatkozó eljárásban.
2. Egységes SPC-védelem biztosítása az egységes szabadalmak vonatkozásában.
3. Az SPC-vel kapcsolatos információk átláthatóbbá (pl. világosabbá, könnyebben hozzáférhetővé, érthetőbbé és könnyebben értelmezhetővé) tétele.
4. Az EU-ban az SPC-oltalom megszerzési és fenntartási költségeinek és terheinek csökkentése.

Az EC még az alábbiakat jegyzi meg az SPC-eljárással kapcsolatban.

1. Nincs szakpolitikai változtatás, vagyis a jelenlegi jogalkotási rendszer az SPC-k nemzeti jóváhagyása terén továbbra is fennmaradna.
2. Nem szükséges megváltoztatni a nemzeti szabadalmi hivatalok bevált gyakorlatát és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatát. Az EC nem foglalkozik az egységes szabadalmak egységes kiegészítő szabadalmi oltalmának kérdésével, sem pedig a kiegészítő szabadalmi oltalmi tanúsítvány megszerzésével és fenntartásával kapcsolatos költségekkel és terhekkel.
3. Indokolt lehet egy központosított SPC-rendszer létrehozása az EU-ban, valamint az SPC-rendelet célzott módosításai. A javasolt központosított rendszer a következőkből állhatna:
  1. egységes SPC a készülő egységes szabadalomhoz való kapcsolódás érdekében;
  2. egységesített eljárás a nemzeti SPC-k megadásához egységes SPC létrehozása nélkül; vagy
  3. a fenti két lehetőség kombinációja.

Az EC hatásvizsgálatot javasol a központosított SPC-rendszer részleteinek meghatározásához, például arra vonatkozóan, hogyan nézhet ki a vizsgáló és a megadó hatóság, milyen nyelvi követelményekkel kell számolni, és milyen formában történhet a határozatok bírósági felülvizsgálata.

d) A javaslat hatása

Az EC szerint az egységesített SPC-eljárás bevezetése jelentősen csökkenteni fogja az SPC-k kérelmezésének jelenlegi költségterheit a tagállamokban. Emellett az EC úgy véli, hogy az egyszerűsített SPC-rendszer nagyobb jobbiztonságot eredményez a generikus és bioszimiláris gyógyszerek gyártói számára, amelyek az EU-ban értékesített összes felírt gyógyszer mennyiség 67%-át teszik ki.

A javaslat célja, hogy javítsa az EU innovációs ösztönzőit a gyógyszer- és agrokémiai iparban, és ezáltal több és jobb terméket biztosítson az egyének számára. A javaslat azt is állítja, hogy a generikus és bioszimiláris gyógyszerek időben történő bevezetése „kulcsfontosságú a közegészségügyi költségvetések fenntarthatósága szempontjából az EU népességének elöregedésével összefüggésben”.

e) Következő lépések

Bár valószínű, hogy az új uniós rendelet inkább egyszerűsíti az SPC-kérelmezési eljárást, semmint hogy lényegesen megváltoztatná annak megadási alapját, az EC továbbra is figyelemmel fogja kísérni a javaslatot, ahogyan áthalad az uniós jogalkotási folyamatokban. A konzultációs folyamat 2022. április 5-én zárult le, és 61 érdekelt féltől érkezett visszajelzés.

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala

Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala elutasította a *Sonia Brownell Orwell Estate* (SBOE) három védjegybejelentését, amelyek egyrészt a közismert író, *George Orwell*, másrészt – a második és a harmadik – Sonia Brownell Orwell irodalmi műveikhez kapcsolódnak, és a szórakoztató, kulturális és oktatási ágazatban szereplő árukra és szolgáltatásokra vonatkoznak. Az ügyek az EUIPO Bővített Fellebbezési Tanácsához kerültek.

A Nemzetközi Védjegy Szövetség (International Trademark Association, INTA) önként beavatkozott a közismert művek személyeit vagy címeit tartalmazó védjegyek lajstromozására irányuló kérelmekbe, bizonyítva a kérdés fontosságát, és biztosítva a témával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat egységes fejlődését.

Az INTA beadványokat nyújtott be annak alátámasztására, hogy az SBOE jogosult az ilyen védjegyek európai uniós szintű lajstromozására olyan áruk tekintetében, mint a 9. áruosztályba tartozó „könyvek; kiadványok”; a 16. áruosztályba tartozó „nyomtatványok; művészeti alkotások”; a 28. áruosztályba tartozó „játékok; szórakoztató anyagok”; és végül a 41. áruosztályba tartozó „oktatási és szórakoztató szolgáltatások”.

A George Orwell-ügyben (R 2248/2019) a vizsgálók azon az alapon utasították el a védjegybejelentést, hogy egy híres személy – jelen esetben a klasszikus angol irodalom ismert szerzője – nevét viselő kifejezések a védjegybejelentésben szereplő áruk és szolgáltatások, nevezetesen könyvek, filmek, szórakoztató, kulturális és/vagy oktatási szolgáltatások esetében leíró jellegűnek tekintendők. Az ilyen bejelentéseket az EU 1001/2017 sz. védjegyren-

delete 7(1**b**) és *c*) cikke értelmében nem tekinthették megkülönböztetőképességgel rendelkezőnek. Az EUIPO vizsgálója ugyanerre a következtetésre jutott olyan híres irodalmi művek címeire vonatkozó lajstromozási kérelmek esetében is, mint az „1984” (R 1922/2019. sz. ügy) és az „Állatfarm” (R 1719/2019. sz. ügy).

Az értelmezési nehézségek abból adódnak, hogy az EUIPO fellebbezési tanácsain belül nem egységesek a nézetek és a határozatok, ami következőképpen visszahat a hivatal iránymutatásaira. A határozatok homogenitásának hiánya indokolta az ügyek Bővített Fellebbezési Tanács elé utalását. Az európai uniós védjegyéről szóló 2018/625 sz. felhatalmazáson alapuló rendelet 37(1) cikke szerint a fellebbezési tanács a Bővített Fellebbezési Tanács elé utalhat egy ügyet, ha úgy találja, hogy a fellebbezési tanácsok eltérő határozatokat hoztak olyan jogi kérdésekben, amelyek befolyásolhatják az ügy kimenetelét.

Az INTA szerint az az érvelés, miszerint a szóelem közismert volta miatt a védjegy leíró jellegű és lajstromozásra alkalmatlan, nincs összhangban a hivatal „Feltétlen kizáró okok – leíró védjegyek” című iránymutatásával; ezen elvek szerint ugyanis a megjelölés lajstromozása csak akkor tagadható meg, ha a megjelölésnek a bejelentésben megjelölt árukra és szolgáltatásokra vonatkozó információforrásként az érintett közönség által azonnal felfogható jelentése van.

Más szóval, a hivatal iránymutatásai szerint ilyen körülményre csak akkor lehet következtetni, ha a lajstromozás iránti kérelemhez szükséges kifejezés tartalmazza a termék/szolgáltatás „típusát”, „célját” és „egyéb jellemzőit” – például pénzügyi szolgáltatások esetében a „bank” kifejezést (lásd e tekintetben az EU Törvényszékének 2013. február 1-jei, T-104/11 sz. döntését).

Az INTA ezért arra a következtetésre jutott, hogy a szerző neve természeténél fogva nem írhat le árukat vagy szolgáltatásokat. Ugyanezt az elvet erősítette meg egyébként az „*Excalibur City s.r.o. v. EUIPO*” (T-566/15)-ügyben a GC által 2016. szeptember 20-án hozott ítélet is, amely a 33. és 34. pontban megállapította, hogy „bár az érintett közönség a „Merlin” elemet az Artúr-legenda emblematikus szereplőjeként érzékelheti, az érintett közönség mindazonáltal nem feltétlenül úgy értelmezi, hogy az alkalmas a bejelentett védjegy által érintett szolgáltatások vagy e szolgáltatások egy jellemzőjének megjelölésére”. Ugyanezek a megfontolások vonatkoznak tehát az „Állatfarm” és az „1984” elnevezés lajstromozására is.

Az irodalmi mű címére vonatkozó szerzői jog által biztosított oltalom és az ugyanazon mű védjegyként történő lajstromozása által biztosított oltalom egységes értelmezésének elfogadhatóságát illetően az INTA az EUIPO fellebbezési tanácsainak korábbi döntéseit – például az R 1856/2013-2 sz. Pinocchio-ügyben 2015. február 25-én hozott ítéletét – követve úgy véli, hogy ennek nincsenek különösebb akadályai.

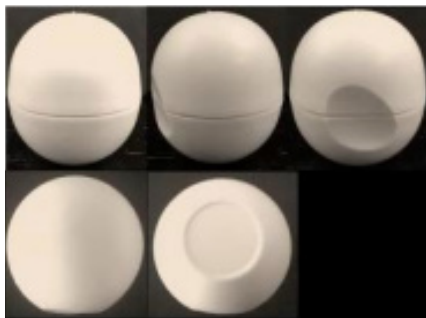
A Bővített Fellebbezési Tanács döntése nagy jelentőséggel bírhat az uniós védjegy jog fejlődése szempontjából, és hatással lehet a híres személyek neveit és irodalmi művek címeit tartalmazó védjegyek lajstromozásával kapcsolatos valamennyi ügyre.

Az Európai Unió Törvényszéke

Az *Eos Products Sàrl* (Eos) az EUIPO-nál kérelmezte az ábrán látható háromdimenziós uniós védjegy lajstromozását a 3. (pl. „nem gyógyszeres ajakbalzsamok”), az 5. (pl. „gyógyszeres ajakbalzsamok”) és a 21. (pl. „kozmetikai termékek tárolására szolgáló tartályok” és „kozmetikai applikátorok”) áruosztályba tartozó termékek megjelölésére.

Az Eos bejelentése egy háromdimenziós védjegyre vonatkozott, amely egy lapos alapon álló sima gömb vagy tojásdad alakzat grafikus reprodukciójából állt, egyik oldalán horpaddással, középen pedig egy vízszintes vonallal, amely elválasztotta a felső részt az alsótól.

Az EUIPO elutasította az *Eos* ajakápoló formáját ábrázoló védjegy lajstromozására irányuló kérelmet, mert megállapította, hogy az nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, mivel az ábrázolt forma nem tér el jelentősen az érintett ágazatokban alkalmazott szabványoktól vagy szokásoktól.

Az Eos az EUIPO határozata ellen a GC-nél fellebbezett. A fellebbezést az elutasította, és ezzel helybenhagyta az EUIPO határozatát.

A GC az érintett vásárlóközönséget illetően megállapította, hogy a szóban forgó termékek bármely fogyasztónak szánt közönséges fogyasztási cikkek, még akkor is, ha egyeseket szakembereknek is szánják. Például az 5. áruosztályba tartozó termékek az egészségügyi szakembereket, a 21. áruosztályba tartozó termékek pedig a professzionális kozmetikai gyártókat érintik. A GC emlékeztette a feleket, hogy ahhoz, hogy a védjegy a termék végfelhasználói számára betöltse alapvető funkcióját, a kérdéses termékek fogyasztóit vagy végfelhasználóit kell figyelembe venni az érintett közönség meghatározásakor, nem pedig a forgalmazókat vagy a termékek értékesítési láncának egyéb közvetítőit.

Az érintett ágazatokban szokásos formák tekintetében a GC megjegyezte, hogy az újdonság vagy az eredetiség nem fontos kritérium a védjegy megkülönböztető képességének értékelésekor. Egy alakzatnak nem egyszerűen újszerűnek kell lennie, hanem lényegesen el kell térnie az adott termék alapformáitól, és nem szabad egyszerű változatnak tünnie. A

bíróság azt is kimondta, hogy a védjegy megkülönböztetőképességét a bejelentés napjától kell értékelni.

A 21. áruosztályba tartozó termékek (pl. „kozmetikai termékek tartályai” és „kozmetikai applikátorok”) tekintetében a GC megállapította, hogy a kérelmezett védjegyben ábrázolt gömb vagy tojásdad alak nem szokatlan, és hasonlít a piacon kapható kozmetikai termékek tartályaihoz.

A 3. áruosztályba (pl. „nem gyógyszeres ajakbalzsamok”) és az 5. áruosztályba (pl. „gyógyszeres ajakbalzsamok”) tartozó termékek tekintetében a GC különösen azt állapította meg, hogy:

- az a tény, amely szerint az Eos az egyetlen, amely gömbölyű vagy tojásdad tartályokat gyárt, nem feltétlenül jelenti azt, hogy ez a védjegy megkülönböztetőképességgel bír;
- a kérelmezett védjegy állítólagos ismertsége lényegtelen annak megállapítása szempontjából, hogy az ábrázolt forma megkülönböztetőképességgel bír-e;
- az Eos által hivatkozott jellemzők az ábrázolt formát nem különböztetik meg jelentősen az ágazati szabványoktól vagy szokásoktól;
- bizonyos jellemzők, mint például a lapos alap, a vízszintes vonal és a horpadás nem tűnnek ki az ábrázolt alakzat egészét tekintve, hanem beleolvadnak a funkcionális jellemzőkbe, így nem alkalmasak arra, hogy megkülönböztetőképességet biztosítsanak.

A GC ezért elutasította az Eos fellebbezését.

Franciaország

2022. április 6-án a francia legfelsőbb bíróság (Cour de Cassation) a francia állam javára döntött egy olyan ügyben, amelyben évek óta szemben állt a *Frydman* igazgató által irányított *France.com, Inc.* társasággal. Ez utóbbi volt a tulajdonosa az 1994-ben bejegyzett *france.com* doménnévnek, valamint több, 2009-ben és 2010-ben bejegyzett *FRANCE.COM* védjegynek (amelyek közül néhány félig ábrás volt, és Franciaország stilizált határait ábrázoló motívumot tartalmazott). A francia állam 2015-ben jogi lépéseket tett annak alapján, hogy a szóban forgó megjelöléseket ráruházzák, arra hivatkozva, hogy a „Franciaország” kifejezéssel mint identitásának részével kapcsolatban korábbi jogok illetik meg, amelyeket most követel magának.

A vitatott megjelöléseket eredetileg egy franciaországi üdüléseket kínáló utazási iroda keretében használták. Úgy tűnik azonban, hogy ez a tevékenység később megszűnt, és a doménnevet eladásra kínálták.

A ügy különösen azt a kérdést vetette fel, hogy egy állam neve egy védjegy vagy egy doménnév lajstromozásával szemben érvényesíthető előjogot biztosít-e az állam számára.

A vitatott védjegyekkel szemben az állam a francia szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L711-4 cikkére (jelenleg módosított formában L711-3. cikk) hivatkozott, amely

anélkül, hogy kifejezetten hivatkozott volna az állam nevének esetére, az alábbiak szerint rendelkezett az ilyen megjelölésekről:

„Egy korábbi jogokat és különösen:

...

(g) harmadik személy személyiségi jogait, különösen vezetéknevéhez, álnevéhez vagy képmásához fűződő jogait;

(h) valamely területi hatóság („collectivité territoriale”; olyan állami területi egységet jelöl, mint például egy város vagy egy kerület) nevéhez, arculatához vagy hírnevéhez fűződő jogokat sértő megjelölés.”

Egy 2015. november 27-i ítéletében a Párizsi Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy a h) pont kiterjed az állam nevére, amelynek közszolgálati feladatai az említett cikk alkalmazásában a területi hatóságával egyenértékűnek minősültek.

Egy 2017. szeptember 22-i ítéletében a Párizsi Fellebbezési Bíróság szintén elismerte a francia állam jogait, de a g) pont alapján, azzal az indokkal, hogy „a ’Franciaország’ elnevezés a francia állam számára a természetes személy apai nevével egyenértékű azonossági elemet képez”.

A legfelsőbb bíróság nem döntött a két bekezdés között. Szerinte:

„... A szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 711-4. cikkében említett korábbi jogok felsorolása ... nem kimerítő, és ... a ’Franciaország’ elnevezés a francia állam számára identitáselemet képez, mivel ez a kifejezés a nemzeti területet gazdasági, földrajzi, történelmi, politikai és kulturális identitásában jelöli, amelyre vonatkozóan e cikk értelmében korábbi jogot igényelhet.”

Miután tehát a legfelsőbb bíróság elismerte, hogy a francia állam az L711-4. cikk értelmében vett korábbi jogok jogosultja, jóváhagyta az eljáró bírók azon ítéletét is, amely szerint a vitatott védjegyek sértik ezt a jogot:

„... a [fellebbviteli] ítélet kimondta, hogy az internetes doménnev kiterjesztésének megfelelő '.com' utólag nem alkalmas arra, hogy megváltoztassa a megjelölés észlelését, hogy a közönség a védjegyek lajstromozásában megjelölt árukat és szolgáltatásokat a francia államtól vagy legalábbis annak garanciájából részesülő hivatalos szolgáltatásból származóként azonosítsa. A legfelsőbb bíróság megállapította, hogy fennáll az összetévesztés valószínűsége, amelyet az összetett védjegyek esetében Franciaország földrajzi határainak stilizált ábrázolása is erősít. E tekintetben a Párizsi Fellebbezési Bíróság helyesen állapította meg, hogy a francia állam korábbi jogát bitorolták.

A legfelsőbb bíróság elutasította, hogy e kérdésben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszenek a bíróság elé, mert álláspontja szerint a védjegyekről szóló irányelv egyértelműen nem kimerítő jellegű.

A vitatott doménnev tekintetében a France.com, Inc. társaság lényegében azt kifogásolta, hogy a Párizsi Fellebbezési Bíróság elrendelte annak a francia államra történő átruházását,

noha semmilyen szöveg nem ír elő ilyen intézkedést, ami szerinte indokolatlan kisajátításnak minősül, és sérti a tulajdonjogát, amelyet mind a nemzeti szabályozás, mind pedig az Emberi Jogok Európai Egyezménye is véd.

A legfelsőbb bíróság elutasította ezt az érvelést azzal az indokolással, hogy „ha egy doménnév használata a nemzeti jog szerint átruházható vagy védhető, akkor ennek a feltétele, hogy nem sérti harmadik személyek jogait.”

A legfelsőbb bíróság megjegyezte, hogy a Párizsi Fellebbezési Bíróság megállapította, miszerint a France.com, Inc megszüntette a franciaországi turizmussal foglalkozó, *www.france.com* címen elérhető weboldalának üzemeltetését, mielőtt a *france.com* doménnevet eladásra bocsátotta volna; és hogy az e doménnévhez kapcsolódó e-mail címek létrehozásának lehetősége kiváltságos és monopolisztikus hozzáférést biztosított a doménnév birtokosának a többi gazdasági szereplő rovására, amit a vitatott honlap értékesítésével megbízott ügynök kereskedelmi érvként használt fel, amikor e cím nyilvánvaló bizalmasságát és hitelességét dicsérte, mivel az a francia állam valamely szolgáltatásához vagy egy meghatalmazott harmadik személyhez köthető. A legfelsőbb bíróság arra a következtetésre jutott, hogy „tekintettel ezekre a körülményekre, amelyek kiemelik a *france.com* doménnév értékesítésének jogellenes jellegét, a France.com, Inc. társaság nem hivatkozhat arra, hogy a francia jog értelmében védett vagyontárgy tulajdonosa.”

Végül megállapította, hogy a Párizsi Fellebbezési Bíróság a francia állam által hivatkozott polgári törvénykönyv 9. cikke alapján döntött, amikor megállapította, hogy a *france.com* doménnév sérti az államnak a nevéhez, identitásához és szuverenitásához fűződő jogait, és aláássa a „Franciaország” elnevezést, amely az identitás egyik elemét képezi. A szóban forgó 9. cikk a magánélet védelmére vonatkozó cikk, amelyen a magánszemélyek személyiségi jogainak védelme általában alapszik.

Az ügynek az Egyesült Államokban is voltak fordulatai, minthogy a Párizsi Fellebbezési Bíróság döntését követően a francia állam értesítette a döntésről a Web.com-ot, a doménnév bejegyzőjét, amely átruházta rá a doménnevet. A *hashdn.com* honlap szerint Frydman 2018-ban perelt az amerikai bíróságon. A 4. Kerület Fellebbezési Bírósága azonban úgy döntött, hogy a francia kormány szuverén immunitással rendelkezik. Frydman en banc újratárgyalásra irányuló kérelmét is elutasították.

Japan

A japán szabadalmi törvény és a használatiminta-törvény végrehajtásáról szóló rendelet 2022. április 1-jén hatályba lépett módosításai miatt a 2022. április 1-jén vagy azt követően Japánban benyújtott szabadalmi és használatiminta-bejelentésekben már nem engedélyezik a több igénypontra hivatkozó igénypontokat. Az alábbiakban a szabadalmi törvény vonatkozó részét röviden ismertetjük, de ugyanez vonatkozik a használati mintákra is.

Korábban az Egyesült Államokban, Kínában és Dél-Koreában nem voltak megengedettek a több igénypontra hivatkozó igénypontok, míg Japánban és Európában igen. Most a nemzetközi harmonizáció és a harmadik felek által végzett vizsgálat és ellenőrzés terheinek csökkentése érdekében a több igénypontra hivatkozó igénypontok Japánban is korlátozva lesznek. Ezt konkrétan a szabadalmi törvény végrehajtási rendelete 24-3. cikkének új, 5. pontja indokolja.

Meg kell jegyezni, hogy nemcsak a több igénypontra hivatkozó igénypontok (1. példa) használata nem megengedett, hanem a közvetve több igénypontra hivatkozó igénypontok sem (2. példa), továbbá az olyan igénypontok sem, amelyek egy független igénypontban egy másik kategóriájú egy vagy több igénypontra hivatkoznak (3. példa).

1. példa (több igénypontra hivatkozó tipikus igénypont)

1. igénypont: Egy „A” elemet tartalmazó készülék.
2. igénypont: Az 1. igénypont szerinti készülék, amely „B”-t is tartalmaz.
3. igénypont: Az 1. vagy 2. igény szerinti készülék, amely „C”-t is tartalmaz.
4. igénypont: Az 1-3. igénypontok bármelyikében igényelt készülék, amely „D”-t is tartalmaz.*

* A 4. igénypont nem megengedett, mert több igénypontra hivatkozik.

2. példa (közvetve több igénypontra hivatkozó igénypont)

5. igénypont: A 4. igénypont szerinti készülék, amelyben a „D”-t „d1” alkotja.
6. igénypont: A 4. igénypont szerinti készülék, amelyben „D”-t „d2” alkotja.
7. igénypont: Az 5. vagy 6. igénypont szerinti készülék, amely „E”-t is tartalmaz.*

* A 7. igénypont nem megengedett, mert közvetve több igénypontra hivatkozik.

3. példa (független igénypont, amely egy másik kategória igénypontjára/igénypontjaira hivatkozik)

8. igénypont: Számítógépes program egy számítógépnek az 1–3. igénypontok bármelyikében igényelt készülékként való működtetésére.*

* A 8. igénypont nem fogadható el, mert egy másik kategória több igénypontjára hivatkozik.

A több igénypontra hivatkozó igénypontokra vonatkozó korlátozás megsértését a japán szabadalmi törvény 36. cikke (6) bekezdésének *iv*) pontja alapján utasítják el. Az igénypontot nem vizsgálják az olyan követelmények tekintetében, mint az újdonság és a feltalálói tevékenység.

Ha a 36. cikk (6) bekezdésének *iv*) pontján alapuló elutasítási okot módosításokkal orvosolják, az igénypontot következőképpen megvizsgálják a szabadalmaztathatóság szempontjából. A további elutasítás azonban végleges lesz.

A fenti szabály a 2022. április 1-jén vagy azt követően benyújtott japán szabadalmi bejelentésekre vonatkozik, de nem vonatkozik a 2022. április 1-je előtt benyújtott, a nemzeti szakaszba történő belépés céljából benyújtott nemzetközi bejelentésekre.

Végezetül, a több igénypontra vonatkozó igénypontok után nem kell többletdíjat fizetni. Tehát függetlenül attól, hogy egy vagy több igénypontra hivatkozik, az igénypont díjfizetés szempontjából egynek számít.

Kanada

a) Bevezetés

2022. április 7-én a Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) ítéletet és indoklást hozott az *Angelcare Canada Inc et al v Munchkin Inc. et al*-ügyben(1), amelyben megállapította, hogy a Munchkin Inc. és a Munchkin Baby Canada Ltd (alperesek vagy Munchkin) bitoroltak az Angelcare Canada Inc tulajdonában lévő számos érvényes szabadalmat, amelyek a „Diaper Genie” márkanév alatt értékesített eldobható pelenkarendszerrel kapcsolatosak.

Amellett, hogy az FC átfogó döntése a szabadalomtulajdonosok számára megkönnyeb-
bülést hozott, sok mindent érintett a különböző bitorlási és érvénytelenségi elvek tekinté-
ben, és egyértelműséget teremtett a szabadalomtulajdonosok számára a fogyasztói termé-
kek versenypiacán.

b) Tények

Az Angelcare Canada Inc, az *Edgewell Personal Care Canada ULC* és a *Playtex Products LLC* (felperesek vagy Angelcare) a jól ismert Diaper Genie rendszert forgalmazzák Kanadában. Ez a rendszer újrafelhasználható pelenkázóvödört és egy eldobható utántöltőt tartalmaz a rendszer által használt zacskóval. Az Angelcare a Diaper Genie rendszerre vonatkozó szá-
mos szabadalommal rendelkezik, amelyek a vödörre, az utántöltőre vagy ezek kombiná-
ciójára vonatkoznak.

A Munchkin 2012-ben kezdte meg a kifejezetten a Diaper Genie rendszerrel összeegyez-
tethető utántöltők értékesítését. Idővel a Munchkin négy utántöltőmodellt értékesített, és
végül a saját pelenkázóvödör-rendszerét is forgalmazta, amely összeegyeztethető az után-
töltővel.

2016-ban az Angelcare szabadalombitorlási keresetet indított a Munchkin ellen hat kana-
dai szabadalom tekintetében. A Munchkin viszontkeresetet nyújtott be, azt állítva, hogy a
perben szereplő szabadalmak mindegyike érvénytelen.

c) Az FC döntése

Az FC a felperesek javára döntött, megerősítve, hogy az alperesek első három utántöltő mo-
dellje közvetlenül bitorolt bizonyos igénypontokat, és hogy mind a négy utántöltőmodell
a felperesek és/vagy az alperesek kiválasztott vödreivel kombinálva további igénypontokat

sértett. Az egyik szabadalomnak csak négy igénypontját tekintették előre látottnak, és az összes többi igénypontot érvényesnek ítélték az alperesek által felhozott különböző érvénytelenségi érvek ellenére.

d) A szakember

Mint minden szabadalmi peres ügyben, az igénypontok értelmezését a szabadalom tárgyát képező területen jártas szakember (POSITA) szemszögéből kell értékelni. Bár ez a fiktív személy rendelkezik a szabadalom címzettjétől megkívánt képzettséggel, tapasztalattal és készségekkel, nem birtokol feltalálói képességeket.

Ebben az esetben a szakértők általában egyetértettek a POSITA magas szintű leírásában (azaz egy egyetemi vagy főiskolai szintű diplomával rendelkező személy ipari formatervezési vagy egy azzal rokon, például mérnöki területen), de alapvetően nem értettek egyet abban, hogy a POSITA mennyi tapasztalattal rendelkezik, és hogy milyen „általános ismereteket” birtokol. A felperesek szakértője a POSITA tapasztalatát évek számában írta le, az iskolai végzettségétől függően, míg az alperesek szakértője kifejtette, hogy a POSITA személyesen kettő-négy műanyagból öntött és felhasználható terméket tervezett, és így konkrét ismereteket szerzett az esztétikáról, a felhasználói együttműködésről és a gyártási költségek optimalizálásának kompromisszumairól.

Az FC a joggyakorlattal összhangban a felperesek szakértője által adott meghatározást részesítette előnyben, megjegyezve, hogy az alperesek szakértőjének meghatározása inkább a találmány fejlesztésével, mintsem a találmány megértésével és gyakorlásával kapcsolatos megfontolásoknak felel meg. Más szóval, egy olyan tervező, aki önállóan több terméket fejlesztett ki, lényegesen több tapasztalattal (és feltalálói készséggel) rendelkezne, mint ami a perbeli szabadalmak pusztá megértéséhez és gyakorlásához szükséges.

e) Ösztönzés

A közvetlen bitorlásra vonatkozó állításuk mellett a felperesek a bitorlás elkövetésére való ösztönzésre is hivatkoztak, azt állítva, hogy a Munchkin aktívan ösztönözte a fogyasztókat termékeinek olyan módon történő használatára, amely sérti a vitatott szabadalmak kombinációs igénypontjait. Ezen az alapon az FC megismételte a *Corlac Inc. v Weatherford Canada Inc.*-ügyben a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Federal Court of Appeal, FCA) által meghatározott, három részből álló tesztet, nevezetesen, hogy:

- közvetlen bitorlásról van-e szó;
- a bitorló cselekmények végrehajtását az állítólagos bitorlást előidéző személy befolyásolta-e; és
- az előidéző tudatosan gyakorolta-e a befolyást.

Az ebben az ügyben szereplő bizonyítékok, beleértve a Munchkin vezető beosztású alkalmazottainak tanúvallomását, egyértelműen megállapították, hogy a Munchkin üzleti modellje az volt, hogy a felperesek jól bevált Diaper Genie-vödreit használja fel saját után-

töltőinek eladása érdekében. A Munchkin utántöltőit kifejezetten a felperesek vödreihez gyártották, és legalább 2012 és 2016 között az alperesek nem értékesítettek a saját utántöltő-ikkal összeegyeztethető vödröket. Ezen túlmenően a Munchkin utántöltőedényein elhelyezett címkék félreérthetetlenül arra ösztönözték a végfelhasználókat, hogy olyan kombinációkat állítsanak össze, amelyek bitorolták a perben szereplő szabadalmakat.

Az FCA a *MacLennan v Produits Gilbert Inc.*-ügyben hasonló tényállás alapján hozott döntésével összhangban a bíróság ebben az ügyben úgy ítélte meg, hogy a Munchkin tevékenysége a bitorló kombinációk összeállítására való aktív ösztönzéssel a Munchkin részéről a bitorlásra való felbujtás büntetnének minősül.

f) Az alperes Munchkin Inc. felelőssége

Az alperesek azzal is érveltek, hogy miután nem játszott szerepet a jogsértő termékek kanadai gyártásában, használatában vagy értékesítésében, az Egyesült Államokban székhellyel rendelkező Munchkin, Inc. alperes (a *Munchkin Baby Canada, Ltd.* társalperes anyavállalata) nem tehető felelőssé szabadalombitorlásért.

Az FC gyorsan elutasította ezt az érvelést, megerősítve, hogy a felvett jegyzőkönyv bizonyította, miszerint minden terméktervezési és forgalmazási döntés a kaliforniai Munchkin, Inc.-től származott, ami a Kanadában értékesített jogsértő termékekhez vezetett. Ezért megállapította, hogy a Munchkin, Inc. ugyanúgy felelős a Kanadában elkövetett bizonyított jogsértésért, mint kanadai leányvállalata.

g) Titoktartási megállapodások és titoktartás

Az alperesek az előrelátásra vonatkozó érveléssel összefüggésben azt állították, hogy az utántöltőkre vonatkozó állítások a szabadalmi törvény 28.2. szakasza (1) bekezdésének *a*) pontja alapján voltak előreláthatók, mert a hat szabadalom közül ötnek a feltalálója a szabadalmak bejelentési napja előtt több mint egy évvel kinyilvánította az utántöltő számítógépes tervezési (CAD) fájlját két vállalat, az *Initial* és a *Plasti-Lax* számára. A felperesek tagadták, hogy bármiféle nyilvánosságra hozatal történt volna, és azzal érveltek, hogy a CAD-fájl titoktartási kötelezettség védte, annak ellenére, hogy semmilyen hivatalos titoktartási megállapodás (Non Disclosure Agreement, NDA) nem született.

A bíróság a nyilvánosságra hozatal és a titoktartás kérdését mind a szokásjog, mind a polgári jog szempontjából megvizsgálta. Négy korábbi ítéletre hivatkozva az FC a következőképpen foglalta össze a titoktartási próbát: az információcsere akkor tekinthető bizalmasnak, ha bármely, az információt észszerű okok alapján bizalmasan adták át neki. A próba lényegében azt vizsgálja, hogy az információ átadására olyan körülmények között került-e sor, amelyek között észszerűen felmerül a titoktartási kötelezettség. Ugyanez a próba a québeci polgári törvénykönyv 1434. cikkében is támogatásra talál, amely szerint a

Québecben kötött szerződések nemcsak azt tartalmazzák, amit kifejezetten megemlítenek, hanem azt is, ami a természet, a szokás, a méltányosság és a jog szerint mellékes.

A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy mivel a kedvezményezett vállalatok prototípusok készítésével foglalkoztak, természetüknél fogva NDA terhelte őket, annak ellenére, hogy nem volt írásbeli NDA. Az Initial vagy a Plasti-Lax bármely személyének, aki prototípusokkal kapcsolatos információkat kapott, elegendő oka lett volna felismerni, hogy a feltaláló CAD-fájljait bizalmasan osztották meg vele. Továbbá a CAD-fájlok csak az újratöltő anyag egy részét mutatták, korlátozott jellemzőkkel, így a POSITA soha nem lett volna képes megérteni és alkalmazni a találmányt a szabadalomban igényelt módon.

h) Megjegyzés

Az FC a bitorlás (beleértve a POSITA meghatározását), az előrelátás, a nyilvánvalóvá válás, a túl széleskörűség, a kielégítő és a kétértelmű kinyilvánítás, a hasznosság és a kettős szabadalmazás próbáinak pontos megisméltése és alkalmazása révén egyértelműséget és stabilitást biztosít a szabadalomtulajdonosok számára, akik a kíméletlen és versenyző fogyasztói termékparban tevékenykednek. A CA döntése érdekes rálátást kínál az ösztönzés, a bíróság külföldi jogsértő felekkel szembeni joghatósága és a titoktartási kötelezettség kérdéseivel kapcsolatban is, amelyekkel a szabadalmi peres ügyek keretében eddig nem gyakran foglalkoztak.

Kína

Új rekordot döntött a kínai vállalatok által az Európai Szabadalmi Hivatalnál 2021-ben benyújtott 16 605 európai szabadalmi bejelentés. Ez a szám az ESZH-nál tavaly összesen benyújtott 188 600 szabadalmi bejelentésnek a 8,7 százaléka, ami az egy évvel korábbi számhoz képest 24 százalékos növekedésnek felel meg. Ezzel a kínai vállalatok a 30 vezető európai szabadalmi bejelentő ország közül a legmagasabb szintet érték el.

A digitális kommunikáció területén, amely az ESZH-nál a legtöbb szabadalmi bejelentést tette ki, a kínai vállalatok 2021-ben már a legnagyobb szabadalmi bejelentőnek számítottak 29 százalékos részesedéssel. Más területeken, például a biotechnológia és az audiovizuális technológia területén egyes kínai cégek bejelentéseinek növekedése a 75 százalékot is elérte.

A kínai *Huawei* technológiai óriáscég 3544 bejelentéssel 2021-ben minden más vállalatnál több szabadalmi bejelentést nyújtott be az ESZH-nál, megelőzve a dél-koreai *Samsungot* és *LG-t*.

Először fordult elő, hogy a további öt legnagyobb kínai vállalat – az *Oppo*, a *ZTE*, a *Baidu*, a *Xiaomi* és a *Tencent* – is az 50 legnagyobb európai szabadalmi bejelentő között szerepel.

Német Szövetségi Köztársaság

A) A Német Szabadalmi és Védjegy hivatal (Deutsches Patent und Markenamt, DPMA) 2021-ben több szabadalmi és védjegy eljárást fejezett be, mint az elmúlt 30 évben bármikor – közölte a hivatal elnöke: a megadott szabadalmak magas száma megerősíti a vállalatokat a válságban, a védjegybejelentések 22 éve a legmagasabb szinten vannak.

a) Egy 2022. március 9-i sajtóközlemény

A müncheni DPMA tavaly jelentősen növelte teljesítményét, és több szabadalmi eljárást fejezett be, mint az elmúlt 30 évben bármikor. A hivatal összesen 48 489 ügyet zárt le, 16,1 százalékkal többet, mint az előző évben. A szabadalmak engedélyezésének száma is rekordot döntött az elmúlt 30 évben: a DPMA vizsgálói 2021-ben 21 113 szabadalomra adtak ki pozitív határozatot, ami 22,0 százalékos növekedést jelent az előző évhez képest.

„Megadott szabadalmakkal a vállalatok vonzóbbak a befektetők számára, előnyösebb együttműködések köthetnek, és kizárólag maguk forgalmazhatnak új termékeket. Ez erősíti versenyképességüket, és tervezési biztonságot, valamint új cselekvési lehetőségeket nyújt számukra, különösen válság idején” – mondta Cornelia Rudloff-Schäffer, a DPMA elnöke. „Örülünk, hogy erős partnerként és szolgáltatóként támogathatjuk az üzleti közösséget, különösen ezekben a nehéz időkben. Ezt munkatársaink rendkívüli elkötelezettségének, valamint korszerű és nagy teljesítményű informatikai rendszereinknek köszönhetjük.” A DPMA a német hatósági szférában egyedülálló digitális és munkafolyamat-vezérelt iktatási rendszerével optimális feltételeket teremtett a home office munkavégzéshez. Ez a világválság második évében is döntő előnynek bizonyult.

b) Szabadalmak

A DPMA továbbra is a legmagasabb minőségi követelményeket alkalmazta vizsgálati eljárásaiban. Az elutasított szabadalmi bejelentések száma a megadott szabadalmak számával szinte párhuzamosan nőtt, és 2021-ben 10 322 volt. Ha a megadott szabadalmak számát a befejezett eljárások teljes számához viszonyítjuk, a megadott szabadalmak aránya 43,5 százalék. Ez az érték közelítőleg megfelel az előző éveknek.

17 054 esetben a bejelentők visszavonták bejelentésüket, vagy az eljárás azért fejeződött be, mert nem fizették be a megújítási díjakat. „Feltételezzük, hogy a válságra való tekintettel sok vállalat ártértékelte szellemi tulajdoni portfólióját, és ezért nem folytatta tovább a kevésbé fontos bejelentéseket” – nyilatkozta a DPMA elnöke.

A befejezett eljárások magas száma azt eredményezte, hogy a DPMA hosszú évek óta először csökkentette a folyamatban levő vizsgálati eljárások hátralékát.

A szabadalmi tevékenységek alakulása vegyes volt: tavaly 58 568 szabadalmi bejelentést nyújtottak be a DPMA-nál. Bár ez 5,7 százalékkal kevesebb, mint 2020-ban, a vizsgálati kérelmek világválság miatti csökkenése nem folytatódott. Számuk 43 155-tel az előző évi

szinten maradt. A szabadalmi kutatási kérelmek száma még az előző évhez képest is jelentősen, 14 920-ra (+4,8 százalék) emelkedett. Mindkét kulcsszámból arra lehet következtetni, hogy a szabadalmak iránti kereslet nem csökken.

A szabadalmak terén különösen szembetűnő a hagyományosan erős „motorok, szivattyúk, turbinák” technológiai terület jelentős visszaesése (-15,1 százalék). Ennek fő oka az autópárhuzamban a technológiai váltás a belső égésű motorokról az elektromos motorokra. A DPMA tavaly különösen az akkumulátorok és üzemanyagcellák esetében észlelt 20,2 százalékos növekedést.

A korábbi évekhez hasonlóan az innovációs aktivitás a „közlekedés” technológiai területen volt a legerősebb, összesen 10 482 bejelentési kérelemmel.

c) *Védjegyek*

A DPMA a védjegyek területén is erős teljesítményt mutatott: A vizsgálók összesen 91 613 lajstromozási eljárást folytattak le, ami 15,1 százalékkal több, mint az előző évben, és 68 597 új nemzeti védjegyet vettek fel a lajstromba (+13,5 százalék), ami rekordot jelent a hivatal történetében. A regisztrációs arány 74,9 százalék volt.

A védjegyek bejelentésekor mindig meg kell jelölni, hogy mely árukra és szolgáltatásokra kívánnak oltalmat szerezni. Mivel gyakran több osztályt is igényelnek, a hivatal itt az osztálymegjelölések számát számolja. Különösen erőteljesen nőtt a háztartási és konyhai eszközök (+18 százalék), a növényi eredetű élelmiszerek (+14,4 százalék) és az állati eredetű élelmiszerek (+14,7 százalék), a játékok és sporteszközök (+16,6 százalék), valamint az alkoholmentes és alkoholos italok (mindkettő +15,0 százalék) osztályainak megjelölése.

Érezhetően csökkent a „gyógyászati termékek; kötszerek; fertőtlenítőszer” (-7,8 százalék) és az „orvosi készülékek és műszerek; ortopédiai cikkek” (-20,4 százalék) osztály megjelölése. A csökkenés itt is főként a világjárvány miatt az előző év kivételesen magas számaival magyarázható. A védjegybejelentők néha nagyon gyorsan reagálnak a gazdasági és társadalmi fejleményekre. Előnyös számukra, hogy a bejelentési folyamat az első megfontolásoktól, a védjegy tervezésétől a szükséges kutatásokon át magáig a bejelentésig néhány napon belül megvalósítható.

Visszaesés volt tapasztalható a használati minták területén: a 10 577 kérelem 14,1 százalékos csökkenést jelentett az előző évhez képest. A formatervezési mintákra vonatkozó adatok szintén csökkentek. Összesen 5741 bejelentés (-6,1 százalék) érkezett 36 070 mintával (-10,1 százalék).

d) *A DPMA*

A feltalálói tehetségnek és a kreatitásnak hatékony védelemre van szüksége. A DPMA a szellemi tulajdon-jogok – szabadalmak, használati minták, védjegyek és formatervezési minták – németországi illetékességi központja. Európa legnagyobb és a világ ötödik legnagyobb nemzeti szabadalmi hivatalaként Németország a feltalálók országának jövőjét kép-

viseli a globalizált gazdaságban. Három telephelyén – Münchenben, Jénában és Berlinben – közel 2800 alkalmazottja nyújt szolgáltatásokat a feltalálók és a vállalatok számára. Végrehajtják a szövetségi kormány innovációs stratégiáit, és továbbfejlesztik a nemzeti, európai és nemzetközi védelmi rendszereket.

A legaktívabb szabadalmi bejelentők között 2021-ben ismét a *Robert Bosch GmbH* állt az élen 3966 bejelentéssel. A második helyen a *Bayerische Motoren Werke AG* (1860) állt, míg a *Schaeffler Technologies AG & Co. KG* (1806) volt a harmadik. Az ágazatban a pályázatok számának általános csökkenése ellenére a pályázók listáján továbbra is az autóipar vezet. 2021-ben a 10 legjelentősebb pályázó mindegyike autógyártó vagy beszállító volt.

A DPMA 214,7 millió eurós többlettel (+13,4 százalék) zárta a 2021-es évet, amely a szövetségi költségvetés javát szolgálja. A szinte teljes egészében díjakból származó bevétel az előző évhez képest jelentősen, 9,1 százalékkal 463,2 millió euróra nőtt. A kiadások összege 248,5 millió euró volt (+5,7 százalék).

B) A *Merck Sharp & Dohme Corp.* (MSD) *JANUMET* nevű, cukorbetegség elleni gyógyszerére vonatkozó német kiegészítő oltalmi tanúsítványt (SPC) a Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht, BPG) 2021. június 23-án érvénytelenítette. Az ítélet egy a sok közül a hatóanyagok kombinációjára vonatkozó SPC-k területén, és figyelembe veszi a BPG *Ezetimib*-ügyben, valamint az EUB *Actavis*- és *Teva/Gilead*-ügyben hozott korábbi ítéleteit. Az MSD azóta fellebbezett az ítélet ellen a Szövetségi Legfelsőbb Bíróságnál (Bundesgerichtshof, BGH). Emellett a Finn Piaci Bíróság az MSD párhuzamos finn *JANUMET*-SPC-jével kapcsolatban a EUB elé terjesztett egy, az SPC-rendelet értelmezésére vonatkozó kérdést. Az eljárás részleteit az alábbiakban ismertetjük. [A párhuzamos spanyol ügyet lásd a Spanyolország A) részben.]

a) A szóban forgó SPC

A *JANUMET* a 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő betegek kezelésére engedélyezett gyógyszer. Az alapul szolgáló hatóanyag-kombináció a kezeléshez kombinált hatású két hatóanyagot tartalmaz, nevezetesen szitagliptint és metformin-hidrokloridot. A forgalomba hozatali engedélyt 2008-ban kapta meg. Németországban egy 2008-ban benyújtott kérelem alapján engedélyzték az SPC-t (*Janumet*-SPC). A *JANUMET*-SPC érvényességét több generikus gyártó számos okból vitatta, többek között azért, mert a termékre már vonatkozott az MSD *JANUVIA*-SPC-je, egy korábbi, ugyanazon a szabadalmon (EP 1 412 357 B1) alapuló SPC. Az MSD *JANUVIA* nevű gyógyszerét ugyancsak a 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő betegek kezelésére engedélyzték, de az csak egyetlen hatóanyagra, a szitagliptinre támaszkodik. Az érvényességi támadás ezért azzal érvelt, hogy a *JANUMET*-SPC nem felel meg a 469/2009/EU rendelet (SPC-rendelet) 3. cikk c) alpontjában foglalt követelménynek. A felperesek azt állították, hogy a további engedélyezési feltételek az SPC-rendelet 3. cikkének a) és c) alpontjaiban szintén nem teljesültek.

b) Jogi kérdés

Az ügy tárgya az volt, hogy a JANUMET-SPC által lefedett hatóanyag-kombináció – részben vagy egészben – ugyanannak a terméknek tekinthető-e, amelyre az MSD már kapott SPC-t, nevezetesen a JANUVIÁRA.

Az SPC-rendelet 1. cikkének *b)* pontja szerint a „termék” egy gyógyszer hatóanyagát vagy hatóanyag-kombinációját jelenti. Az EUB *Actavis*-ügyben hozott ítélezési gyakorlata szerint az SPC-rendelet 3. cikk *c)* alpontjának teljesülése érdekében a termékeknek nemcsak különbözőknek kell lenniük, hanem az alapszabadalomban önálló találmányként kell megjeleníteniük. Ezzel szemben egy szabadalmazható újítás pusztán megvalósítása, amely nem rendelkezik önálló feltalálói tartalommal, és így pusztán az alapszabadalom oltalmi körébe tartozik, nem lehet alapja egy (további) SPC-nek. A jogi kérdés tehát az volt, hogy az alapszabadalom értelmezhető-e úgy, hogy a szitagliptin és a metformin-hidroklorid hatóanyagok kombinációját a monoaktív szitagliptin hatóanyaghoz képest eltérő, önálló újításnak nyilvánítja.

c) A BPG döntése

A BPG megállapította, hogy a szitagliptin-metformin kombináció nem jelent önálló újítást a szitagliptin egyetlen hatóanyagához képest.

Az *Actavis/Sanofi*-döntéssel és saját *Ezetemib*-döntésével összhangban a BPG úgy ítélte meg, hogy ha egy alapszabadalom több terméket véd, akkor elvileg mindegyik termékre lehet SPC-t szerezni, ha azok független újításnak minősülnek.

Az *Actavis/Boehringer*-döntés alkalmazásakor azonban annak értékelése során, hogy a JANUMET-SPC az SPC-rendelet 3. cikkének *c)* pontja alapján egy másik termékre vonatkozott-e, a BPG nem ismerhette el a szitagliptin-metformin kombinációt az alapszabadalom szerinti eltérő és független innovációnak. Inkább úgy ítélte meg, hogy a szitagliptin-metformin kombináció az egyetlen hatóanyaggal kapcsolatban az alapszabadalom oltalmi körébe tartozik. Az *Actavis/Boehringer*-döntés szerint ez kizárja a később forgalomba hozott hatóanyag-kombinációra vonatkozó SPC-hez való jogot.

A BPG megállapította, hogy a metformin a vonatkozó elsőbbségi időpontban a 2-es típusú cukorbetegség kezelésére általánosan felírt szer volt. Továbbá az alapszabadalom szerint ismert volt, hogy az inzulinérzékenyítő metformin alkalmazása szulfonil-karbamidval vagy meglitiniddel kombinálva kedvező hatást fejt ki a 2-es típusú cukorbetegség kezelésében. Így a szakemberek tisztában voltak azzal, hogy a metformin és egy szérum-inzulin inzulinotrop szer, például egy szulfonil-karbamid vagy meglitinid kombinációja előnyös lehet a 2-es típusú cukorbetegség kezelésében. Az alapszabadalom szerint a szitagliptinnek széruminzulinszint-növelő hatást is tulajdonítanak. Következésképpen a szakember a metformin és egy szulfonil-karbamid vagy egy meglitinid ismert kombinációihoz hasonló hatást vár a metformin és a szitagliptin kombinációjától. Az utóbbi kombinációból eredő meglepő hatást az alapszabadalomban nem írták le, és műszaki elképzeléssel sem tették

hihetővé, ezért nem lehetett önálló újításként elismerni. A *Teva/Gilead*-döntést alkalmazva a BPG nem vette figyelembe a szitagliptin-metformin kombináció különösen hatékony voltára vonatkozó, az alapszabadalom publikációjának közzététele után benyújtott közleményeket.

Ebben a tekintetben a BPG az Actavis-elveket találta alkalmazhatónak az esetre. Nem követte az MSD érvelését, amely megkérdőjelezte ezeket az elveket. A BPG inkább megkülönböztette az ügyet a *Teva/Gilead*- és a *Royalty Pharma*-ügytől, amennyiben azok az első SPC megadásának követelményeire vonatkoztak, és nem – az *Actavis*-ügyekhez hasonlóan – egy második SPC megadására ugyanazon szabadalom alapján. Ezért a BPG nem tekintette a *Teva/Gilead*-döntést az EUB *Actavis*-ügyben hozott ítélezési gyakorlatától való eltérésnek, és elutasította az ügynek az EUB elé utalását arra hivatkozva, hogy az uniós jog helyes alkalmazása a jelen esetben kellően egyértelmű. A BPG megállapította, hogy az esetleges eltérő nemzeti ítéletek nem vetnek fel további értelmezési kérdéseket, és nem látja, hogy az EUB ítélezési gyakorlatát a jelen ügyben megkérdőjelezték volna.

d) Fellebbezés a BGH előtt

Az MSD a BGH-nál nyújtott be a határozat ellen fellebbezést. A BGH előtti fellebbezések rendszeresen 18–24 hónapig, néha 24 hónapnál tovább tartanak. Valószínű, hogy a BGH élni fog azzal a mérlegelési jogkörével, hogy felfüggeszti a fellebbezést, amíg a finn bíróság a CJEU elé nem utalja az ügyet.

e) A finn bíróság felterjesztése az EUB-hez

Bár a BPG elutasította az ügynek az EUB elé utalását, időközben az EUB-t is megbízták az SPC-rendelet 3. cikke *a)* és *c)* alpontjának értelmezésével a JANUMET-SPC-vel kapcsolatban. A jelenleg rendelkezésre álló információk szerint a Finn Piaci Bíróság 2021 novemberében tudatta az érintett felekkel, hogy az EUB döntéséig felfüggeszti a párhuzamos finn JANUMET-SPC elleni megsemmisítési támadást.

Az EUB hatáskörrel rendelkezik az SPC-rendelet értelmezésével kapcsolatos előzetes döntéshozatalra. Mivel az SPC-k gazdaságilag jelentős és sokat vitatott szellemi tulajdon-jogot képeznek, az SPC-rendelet értelmezésével kapcsolatos kérdések gyakran kerülnek az EUB elé, különösen akkor, ha több tagállam eltérő döntései miatt tisztázásra van szükség. A hatóanyagok kombinációjára vonatkozó SPC-vel összefüggésben azzal is érveltek, hogy az EUB ítélezési gyakorlata maga is tisztázásra szorul a kiegészítő oltalmi tanúsítvány megadására vonatkozó, az SPC-rendelet 3. pontjának *a)*, *c)* és *d)* alpontja szerinti követelmények eltérő értelmezése miatt.

f) Írországi előterjesztés egy kapcsolódó ügyben

Ebben az összefüggésben meg kell említeni, hogy az Ír Legfelsőbb Bíróság 2022. február 21-i ítéletében szintén az SPC-rendelet 3. cikke *a)* és *c)* pontjának a kombinált termékekre

vonatkozó SPC-kkel kapcsolatos értelmezését az EUB elé terjesztette. Az ír ügy az MSD ezetimib és szimvasztatin hatóanyagok kombinációján alapuló, koleszterincsökkentő INEGY gyógyszerére vonatkozó SPC-kkel kapcsolatos. Az ír beadvány által felvetett kérdések az EUB *Actavis/Boehringer* (lásd fentebb) és *Santen*-ügyben hozott döntéseinek alapjául szolgáló vitát ismétlik meg.

g) Megjegyzés

A BPG ítélete csak egy a számos eltérő nemzeti ítélet közül, amelyekben a jelek szerint csak az a bizonyosság közös, hogy a kombinációs-SPC-ket ritka kivétellel érvénytelenítik. Azonban az, hogy ez az SPC-rendelet 3. cikkének *a)*, *c)* vagy *d)* alpontja alapján következik be, bizonytalanok tűnik. Ezért a CJEU döntése a finn és az ír beadvány kapcsán iránymutatást és egyértelműséget ígérhet a gyógyszeripari vállalatok számára Európa-szerte az SPC-rendelet gyakorlati alkalmazásához.

C) Egy termék színárnyalata a bíróságok előtt is lehet ügy. Egy jól ismert csokoládényszín sikeresen védjegyztetni arany „bundáját”

Mi az, ami aranyszínű és a húsvéti fészkekben ül? Általában a Lindt cég csokoládényszíja: több mint 40 százalékos piaci részesedéssel (2017) messze a legkelendőbb Németországban. De nem ez az egyetlen, amelyik teljesen aranyba öltözött. A svájci hagyományörző vállalat éppen ezzel szállt szembe: évekkel ezelőtt már megpróbált fellépni a hasonló konkurens termékekkel szemben. 2021 júliusában a vállalat részleges sikert ért el: a BGH szerint a Lindt Gold Bunny színárnyalata védjegyoltalmat élvez.

Az aranyfóliás Lindt-nyuszi 1952 óta létezik, a svájciak pedig 1994 óta használják a jelenlegi árnyalatot. A karlsruhei bírók egyetértettek abban, hogy a Lindt sikeresen bizonyította, hogy a potenciális vásárlóknak jóval több, mint a szükséges 50 százaléka az aranyat a csokoládényszíval kapcsolatban a vállalathoz társítja. A BGH szerint ez azt jelenti, hogy a szín úgynevezett használati védjegyként védjegyoltalmat szerzett, mert a piacon nagyfokú ismertséggel és elfogadottsággal rendelkezik. A BGH 2015-ben egy másik ügyben – a Nivea védjegy kék színével kapcsolatos vitában – már kimondta, hogy egy szín védjegyoltalmához elegendő, ha azt a lakosság több mint 50 százaléka egy bizonyos vállalathoz társítja.

Ami a csokoládényszívet illeti, a müncheni tartományi felsőbbíróság (Oberlandesgericht, OLG) korábban másként érvelt: a bírák szerint nem az bizonyított, hogy a Lindt általános hírnevet szerzett a konkrét arany színnek, hanem az, hogy a Lindt arany nyuszi egyszerűen csak az általános kialakításában volt nagyon ismert (azaz például a piros gallér és a kis csengő miatt is). Ha a Lindt teljesen más tervezésű nyuszikra tekerné az aranyfóliát, azokat nem a Lindt vállalatnak tulajdonítanák.

A BGH más véleményen volt, de hangsúlyozta, hogy a színes védjegyek hírnevével szemben szigorú követelményeket kell támasztani. Végül is csak korlátozott számú szín áll rendelkezésre. Ezért a közvéleménynek érdeke, hogy a számot ne korlátozzák még jobban,

mert egy vállalat védjegyjogosultságot igényelhet egy színre. A BGH azonban úgy ítélte meg, hogy a Lindt csokoládényszija arányárnyalatának esetében teljesülnek a szigorú követelmények. Az utcán közlekedőkből kiválasztottaknak ugyanis csak egy színskálát mutattak be, más tervezési elemeket nem. Ebből kiderült, hogy a Lindt csokoládényszikhoz túlnyomórészt csak a színt társították.

Még nem dőlt el, hogy a legutóbb beperelt versenytárs, a sváb Heilemann cukrászda is árulhat-e aranyfóliába csomagolt csokoládényszit. A BGH ugyanis visszautalta az ügyet a müncheni OLG-nek. Az ottani bírónak most különösen azt kell megvizsgálniuk, hogy a Heilemann a színvédjegyet is megsértette-e. Ez nagymértékben függ attól, hogy az arany árnyalatát az ő terméküknek is lényeges dizájnelemeként tekintik-e. Az arany csokoládényszik gyártóinak azonban már most óvatosaknak kell lenniük.

A BGH döntése mindenképpen érdekes: azt mutatja, hogy egy színt intenzív, hosszú távú használat révén egy termék védjegyeként ki lehet sajátítani. Továbbra is kérdéses azonban, hogy ez a jövőben megvalósítható-e. A BGH ugyanis jelezte, hogy a védjegyjogszabályok változása következtében a színeket teljesen ki lehet zárni a védjegyoltalomból, ha a szín jelentős értéket kölcsönöz a terméknek. A Lindt-ügyben azonban a BGH nem tartotta alkalmazhatónak ezt az új szabályt: úgy ítélte meg, hogy a védelmet itt nem lehet visszamezőlegesen hatállyal visszavonni.

D) A Skót Whiskyszövetség (Scottish Whisky Association, SWA) a közelmúltban sikerrel zárta kilenc éve tartó szellemi tulajdon-jogi vitáját a német *Waldhorn* szeszfőzde (Berglen, Baden-Württemberg) ellen. A vita középpontjában a német szeszfőzde „Glen Buchenbach” nevű *single malt whisky* termékének címkézése állt. Az SWA 2013 óta azzal érvelt, hogy a „Glen” szó használata a német szeszfőzde whiskys palackjainak címkéjén félrevezető, és a skót whiskyre emlékeztető. A Hamburgi Tartományi Bíróság (Landesgericht Hamburg, LGH) 2019. évi ítéletét helybenhagyva a Hamburgi Hanza Felsőbb Tartományi Bíróság (Hansa Oberlandesgericht Hamburg, HOLGH) egyetértett az SWA-val, és elutasította a német szeszfőzde fellebbezését. Ennek értelmében a GLEN BUCHENBACH whisky elnevezését mostantól meg kell változtatni, mert a döntés szerint a „Glen” szó a skót földrajzi árujelzőt sérti.

a) Az ügy előzménye

– *Földrajzi jelzések*

Ismeretes, hogy a földrajzi árujelzések eredetmegjelölésként szolgálnak, és a nyilvánosság számára bizonyos áruk vagy szolgáltatások eredetét jelzik. A szeszes italokról szóló 110/2008/EK uniós rendelet rendelkezik a szeszes italok földrajzi árujelzőiről. A rendelet 16. cikke meghatározza az EU jogi álláspontját a bejegyzett földrajzi árujelzés hírnevét kihasználó közvetlen vagy közvetett kereskedelmi felhasználással szembeni védelemmel kapcsolatban:

- visszaélés,
- utánzás vagy felidézés,
- hamis vagy félrevezető eredetmegjelölés vagy eredetre utaló benyomás, vagy
- bármely más olyan gyakorlat esetén,

amely alkalmas arra, hogy megtévessze a fogyasztókat a termék valódi származását illetően.

Az SWA a 16. cikk alapján azt állította, hogy egy szeszes ital földrajzi árujelzője nemcsak az ilyen megjelölés tényleges használatával szemben élvez védelmet, hanem a megjelölés eredetét sugalló hivatkozásokkal szemben is. E tekintetben azzal érvelt, hogy a völgy jelenléti „Glen” szót gyakran használják a whiskytermékeken.

– *A „Glen” szó jelentése*

Az Oxford angol szótár meghatározása szerint a „Glen” szó jelentése „mély, keskeny völgy, különösen Skóciában vagy Írországban”. Ezért talán nem meglepő, hogy számos skót whisky nevében szerepel ez a szó, például a GLENFIDDICH vagy a GLENMORANGIE whisky esetében. A „Glen” szó és a skót whisky közötti nyilvánvaló kapcsolatra alapozva az SWA azzal érvelt, hogy a „Glen” szó használata egy német whiskytermék nevében csak azért indokolt, mert kétségtelenül a skót whiskyvel kapcsolatos. Ezzel szemben a német lepárlóüzem azzal érvelt, hogy whiskyjét a németországi Buchenbachtal természetvédelmi területről nevezte el, és hogy a GLEN BUCHENBACH név angolul „Buchenbach-völgyet” jelent. A német lepárlóüzem azt is hangsúlyozta, hogy minden egyes palackján lévő címke „sváb single-malt whisky”-ként azonosította whiskytermékét, és nem utalt Skóciára vagy a skót whiskyre.

b) A HOLGH döntése

Annak ellenére, hogy a termékcímkén valóban feltüntették, miszerint a GLEN BUCHENBACH német, és nem skót termék, a HOLGH az SWA javára döntött. Megállapította, hogy a német szeszfőzde a GLEN BUCHENBACH név használatával megsértette a szeszes italokról szóló uniós rendeletet. Végül úgy ítélte meg, hogy a fogyasztók a „Glen” név hallatán tévesen skót whiskyre gondolhatnak, szemben a német whiskyvel.

A döntés továbbá összhangban van az EUB iránymutatásával, amely az LGH korábbi, 2019-es döntését megelőzően egy kérdéssorozatra válaszolva egy korábbi időpontban szintén véleményt nyilvánított az ügyben. Az EUB úgy ítélte meg, hogy a szeszes italokról szóló uniós rendelet 16. cikkének *b)* pontja alkalmazásának feltétele, hogy a szóban forgó jogsértő megjelölésnek nem kell úgy használnia a földrajzi jelzést, hogy a fogyasztók a megjelölést és a földrajzi jelzést összekapcsolják. Sokkal inkább elegendő, ha az észszerűen tájékozott, figyelmes és körültekintő európai átlagfogyasztó fejében közvetlenül egy mentális kép alakul ki arról a termékről, amelynek megjelölése oltalom alatt áll.

– *Megjegyzés*

A német szeszfőzdeinek mostantól át kell neveznie GLEN BUCHENBACH whisky termékét. Érdekes módon a hamburgi felsőbbíróság határozatában hangsúlyozta, hogy a termék elnevezésében szereplő hamis vagy félrevezető információk nem orvosolhatók vagy kompenzálhatók a termék csomagolásán található egyértelműbb információkkal. Ez a döntés figyelmeztetésként szolgálhat az élelmiszer- és italiparban tevékenykedők számára, hogy termékeik nevének kiválasztásakor ügyeljenek a földrajzi árujelzések fontosságára. A jog-sértés megállapításához elegendő mindössze olyan szavak használata, amelyek egy földrajzi jelzésre utalnak, és a fogyasztók a szóra és a földrajzi jelzésre „asszociálnak”, még akkor is, ha az asszociáció csak látszólagos. Ugyanakkor a határozat időben elrettentő hatással lesz azokra, akik félre akarják vezetni a fogyasztókat, vagy akik ki akarják használni az oltalom alatt álló földrajzi árujelzéssel ellátott termékek – például a skót whisky vagy a feta sajt – minőségi hírnevét. Az ügy alapelvei ugyanúgy alkalmazandók lesznek az ír whisky Glen megjelölésének oltalma tekintetében is.

OAPI

2022. január 1-jén a (francia nyelvű) Afrikai Országok Szellemi Tulajdoni Szervezeténél (Organisaiton Africaine de la Propriété Intellectuelle, OAPI) a védjegyekre, formatervezési mintákra, használati mintákra és földrajzi árujelzőkre vonatkozó új szellemi tulajdon-jogi törvények léptek hatályba.

Az új törvény által főleg a védjegyek területén bevezetett változások a következők:

1. A védjegy fogalma kibővült a hangvédjegyek bevezetésével.
2. Az új törvény bevezeti a védjegybejelentések abszolút okok alapján történő vizsgálatát, beleértve a kizárás lehetőségét azon az alapon, hogy a védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel, vagy megtévesztheti a közönséget a földrajzi eredet, illetve az áruk vagy szolgáltatások jellege vagy jellemzői tekintetében.
3. A tanúsító védjegyek lajstromozhatóvá váltak.
4. A védjegybejelentéseket felszólalási céllal nem a lajstromozás előtt, hanem azt követően teszik közzé. A felszólalási határidő 6 hónapról 3 hónapra, a felszólalási határozatok elleni fellebbezés benyújtásának határideje pedig 3-ról 2 hónapra csökkent. Hasonlóképpen, a formatervezésiminta-oltalmi bejelentéseket is közzéteszik felszólalási céllal, a felszólaláshoz rendelkezésre álló 3 hónapos határidővel.
5. Lehetővé vált megosztott bejelentések benyújtása.
6. A védjegy törvény rendelkezik a nemzetközi lajstromozások elismeréséről. Az OAPI 2015-ben csatlakozott a Madridi Jegyzőkönyvhöz, és bár a gyakorlatban már eddig is elfogadta a nemzetközi lajstromozásokat, az új törvény jogalapot is ad ehhez.
7. Lehetőség nyílt arra, hogy ugyanazon védjegybejelentésben áru- és szolgáltatási osztályok is szerepeljenek. Korábban külön bejelentés volt szükséges az árukra és a szolgáltatásokra.

8. Lehetővé vált a lajstromozást követően a bíróság előtt korábbi (nem lajstromozott) védjegybejelentési igények benyújtása. Az új törvény hatálybalépése előtt ilyen igényeket csak a közzétételt követő felszólalási időszakban lehetett benyújtani az OAPI-nál.
9. Néhány kisebb változás történt a hatósági díjakban. A legfontosabb, hogy az új törvény szerint a 2. és minden egyes további osztály után további díjat kell fizetni (a bejelentők többé nem vehetnek fel 3 osztályt a bejelentési alapköltségbe).

A szabadalmakra vonatkozó új törvény még nem lépett hatályba, de ez várhatóan még 2022-ben megtörténik.

Spanyolország

A) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2022. február 8-án megerősítette az ezetimib és a szimvasztatin kombinációjára vonatkozó spanyol SPC érvénytelenségét, és ezzel helybenhagyta a több generikus versenytársnak kedvező elsőfokú határozatot (lásd e folyóirat 2021. decemberi számának 119–121. oldalát). Ezt az ügyet széles körben figyelemmel kísérték Európában, mert számos joghatóság alatt folyamatban van hasonló peres eljárás.

a) Tények

A *Merck Sharp & Dohme* (MSD) volt az ezetimibre vonatkozó, C200300018 sz. (SPC'018) és az ezetimib és szimvasztatin kombinációjára vonatkozó C200500011 sz. (SPC'011) SPC jogosultja. Mindkét SPC az EP0720599 sz. európai szabadalmon alapul. Az SPC-k lejárati dátuma 2018. április 17., illetve 2019. április 2. volt.

Az alapszabadalom egy ezetimibet is magában foglaló vegyületcsaládra vonatkozott; a szabadalom 8. igénypontja alapján az ezetimib kifejezetten oltalom alatt állt. A szabadalom általánosan vonatkozott a vegyületcsalád koleszterinbioszintézis-gátló gyógyszerekkel való kombinációjára is.

Az MSD forgalmazza az EZETROL-t (ezetimib) és az INEGY-t (ezetimib és szimvasztatin) az érlemeszedés kezelésére és a koleszterinszint csökkentésére.

2018 márciusában az MSD *ex parte* ideiglenes intézkedés iránti kérelmekkel együtt keresetet nyújtott be több generikusgyógyszer-gyártó ellen az ezetimib és a szimvasztatin kombinációjára vonatkozó SPC'011 állítólag küszöbön álló bitorlása miatt.

A bíróság az indokolt rendkívüli sürgősség hiányára tekintettel elutasította az ideiglenes intézkedés *ex parte* megadását. A meghallgatást követően a bíróság elutasította az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket, mivel az MSD SPC-jének az EU SPC-rendelet 15. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján, annak 3. cikk c) és a) pontjával összefüggésben, valamint az EUB alkalmazandó ítélkezési gyakorlata alapján *prima facie* érvénytelennek ítélte az MSD SPC-jét.

Az alapügy érdemi részében az MSD sikertelenül próbálta megtámadni a kereskedelmi bíróságok hatáskörét az SPC érvényességének megítélésére az EU SPC-rendelet 15. cikke (1) bekezdésének *a*) pontja és 3. cikke alapján.

Az érvénytelenséggel kapcsolatban az alperesek azzal érveltek, hogy az SPC'011 az alábbi okok miatt nem felel meg az EU SPC-rendelet 3. cikkében és a CJEU alkalmazandó ítélkezési gyakorlatában foglalt követelményeknek.

- Az ezetimib már egy korábbi, ugyanazon a szabadalmon és egy korábbi forgalomba hozatali engedélyen alapuló SPC (SPC'018) oltalma alatt állt, ezért az SPC'011 megadása ellentétes lenne a 3. cikk *c*) pontjával.
- Az alapszabadalom nem védte az ezetimib és a szimvasztatin kombinációját a 3. cikk *a*) pontja értelmében.
- Az egyik alperes azzal is érvelt, hogy valójában az EZETROL (ezetimib) és nem az INEGY (ezetimib és szimvasztatin) forgalomba hozatali engedélye volt az első itt fontos forgalomba hozatali engedély, és ezért az SPC ellentétes lenne a 3. cikk *d*) pontjával is.

Az MSD azt állította, hogy az alperesek tévesen értelmezik az EU SPC-rendelet 3. cikkének *c*) pontjára vonatkozóan a CJEU ítélkezési gyakorlatát. E tekintetben az MSD megpróbált a CJEU *Teva*-ügyben és a *Royalty Pharma*-ügyben hozott ítéleteire hivatkozni, amelyek valójában a 3. cikk *a*) pontjának értelmezésére vonatkoznak. Az MSD azt is állította, hogy az ezetimib és a szimvasztatin kombinációja a 3. cikk *a*) pontja értelmében kifejezetten szerepel az alapszabadalom igénypontjaiban, tekintettel arra, hogy a 17. igénypontban a szimvasztatint a koleszterin bioszintézisének gátlói között említik. Az MSD végül azzal érvelt, hogy az INEGY forgalomba hozatali engedélye a 3. cikk *d*) pontja alapján az első lenne a kombinált készítményre.

b) Az 5. sz. Barcelonai Kereskedelmi Bíróság döntése

A 2021 áprilisában lezajlott tárgyalást követően az 5. számú Barcelonai Kereskedelmi Bíróság megállapította, hogy az SPC érvénytelen, mert ellentétes az EU SPC-rendelet 3. cikkének *c*) pontjával.

A bíró hangsúlyozta, hogy a szóban forgó ügy vitája és tényállása analóg volt az EUB által korábban vizsgált *Actavis I*- és *Actavis II*-ügyével, így az EUB határozatainak irányvonala kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

Az elsőfokú ítéletet közvetlenül az után hozták meg, hogy az MSD az utolsó pillanatban kérte az ügy EUB elé utalását.

Az MSD fellebbezett a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság döntése ellen, és a Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2022. január 13-ra tűzte ki a másodfokú tárgyalást.

c) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság döntése

A Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2022. február 8-án kelt ítéletében kimondta, hogy az MSD SPC-je nemcsak az EU SPC-rendelet 3. cikkének *c*) pontjában foglalt követelmény-

nek nem felel meg, hanem a 3. cikk a) pontjának sem, így megerősítette az ezetimibre és a szimvasztatinra vonatkozó SPC'011 érvénytelenségét.

Az ítélet gondosan áttekintette az EUB vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. Először is, az *Actavis I-ügy*, *Georgetown II-* és az *Actavis II-ügyre* összpontosítva kifejtette, hogy az alapszabadalom jogosultja nem szerezhethet további, későbbi forgalomba hozatali engedélyeken alapuló – tehát meghosszabbított időtartamú – SPC-eket minden alkalommal, amikor az alapszabadalom által védett hatóanyagot bármely más hatóanyaggal kombinálva hozza forgalomba. Másodsor, ami a *Teva-* és a *Royalty Pharma-ügyet* illeti, a bíróság – miközben rámutatott arra, hogy azok olyan ügyekkel foglalkoztak, amelyekben a szóban forgó tények alapvetően eltérők voltak – azt állította, hogy az alapszabadalom elsőbbségi/bejelentési napja után kifejlesztett termékekre nem adható érvényesen SPC.

A fellebbezési bíróság döntésében megállapította, hogy az EUB álláspontja az EU SPC-rendelet 3. cikké c) és 3. cikké a) pontjának analóg esetekben történő értelmezésére vonatkozóan világos és egyértelmű, ezért elutasította az MSD azon kérelmét, hogy az ügyet utalják az EUB elé.

Az MSD további kasszációs fellebbezést nyújtott be a spanyol legfelsőbb bíróságnál.

B) A Barcelonai Tartományi Bíróság 2022. január 13-án hozta meg ítéletét a *Lidl* által forgalmazott és a *Vorwerk* ellen benyújtott, konyhai robotgéppel kapcsolatos fellebbezés ügyében. A bíróság az „Élelmiszer-feldolgozó” című, a robotgépre vonatkozó és a Vorwerk tulajdonában levő, 2 301 589 sz. spanyol szabadalmat (az EP 1 269 898 sz. európai szabadalom spanyol megfelelőjét) érvénytelennek nyilvánította. Sőt, egy lépéssel tovább ment, mert döntésében kimondta, hogy „a fellebbezőnek igaza van, amikor azt állítja, hogy még ha a szabadalom érvényes lenne is, akkor sem történne bitorlás”.

Ez az ítélet 180°-os fordulatot jelent az egy évvel korábbi, 2021. január 19-én az 5. számú Barcelonai Kereskedelmi Bíróság által hozott határozathoz képest, amely éppen ellenkezőleg, azt állapította meg, hogy a Lidl bitorolta a Vorwerk kizárólagos jogait a szabadalommal védett robotgéppel kapcsolatban, és kötelezte a Lidlt, hogy hagyjon fel a robotgép forgalmazásával, semmisítse meg a birtokában vagy a forgalmazói birtokában lévő összes modellt, és kártalanítsa a Vorwerket.

A Vorwerk-szabadalom érvénytelenségi okai

A tartományi bíróság bírái a mostani ítéletben a Vorwerk szabadalmát érvénytelennek találták több okból is, amelyeket az alábbiakban tárgyalunk.

– *A mérőeszközzel kapcsolatban hozzáadott tárgy*

A szabadalmi bejelentés és a megadott szabadalom összehasonlításakor az 1. igénypontban a jogosult által az eljárás során bevezetett módosítások eredményeként eltérő tartá-

lom figyelhető meg, amely a készülék részét képező mérlegkészülék vezérlésére vonatkozik.

Ez a módosítás a tartományi bíróság szerint „hozzáadott tárgyat” képez, mert „nem tekinthető kinyilvánítottnak”, holott a bejelentésben kifejezetten ki kellett volna nyilvánítani. Ezért „helyt kell adni a tárgykör bővítése miatti érvénytelenségre vonatkozó utalásnak, amely így az 1. igénypont és ezzel együtt a teljes szabadalom érvénytelenségét határozza meg”.

– *A feltalálói tevékenység hiánya a keverőedény biztonsági rendszerében*

A Lidl több dokumentumot is bemutatott a Vorwerk-szabadalom feltalálói tevékenysége hiányának bizonyítására a keverőedény belsejében a működést akadályozó rendszer tekintetében. A tartományi bíróság ítélete e dokumentumok fényében értékelte a technika állását az európai szabadalmi bejelentés időpontjában, és arra a következtetésre jutott, hogy a találmány tárgyában jártas szakember számára nyilvánvaló a találmány, ezért nincs feltalálói tevékenység.

– *Ha a szabadalom nem lenne érvénytelen, a Lidl bitorolt volna?*

Bár a szabadalom érvénytelensége szükségtelenné teszi a bitorlás megállapítását, a tartományi bíróság úgy döntött, hogy ezt a kérdést is elemzi.

„A vita középpontjában az áll, hogy az alperes termékének keverőedénye és annak fedele lezárható-e olyan módon, hogy működés közben a keverőedény belsejébe nem lehet beavatkozni” – foglalja össze a bíróság.

„Egy igénybe vett szakember szerint a Vorwerk szabadalmából az következik, hogy ahhoz, hogy az edény belsejében be lehessen avatkozni, előbb le kell állítani a keverőmechanizmus működését, míg a jogosult azt állítja, hogy a fedél felnyitásával a kapcsoló kikapcsol, és a keverőmechanizmus leállítja az energiaellátást.”

„Úgy véljük, hogy a kétféle értelmezés közül az alperesé felel meg leginkább a leírásnak” – olvasható az ítéletben, hozzátéve, hogy „a Lidl élelmiszer-feldolgozójában a fedelet minden előzetes művelet elvégzése nélkül lehet kinyitni” – ami a Thermomix-szabadalom szerinti termékénél nem történik meg, ezért a tartományi bíróság véleménye szerint „nem történt jogsértés”.

A fellebbezés lehetősége

A Barcelonai Tartományi Bíróság ítélete ellen a felek a legfelsőbb bíróság előtt megsemmisítés iránti és/vagy rendkívüli fellebbezést nyújthatnak be eljárási jogszabálysértés miatt, ezért meg kell várni, hogy a Lidl és a Vorwerk harmadszor is szembe kerül-e egymással.